KPMG

Analyse af behovet for etablering af en punktportal

December 2023

Indholdsfortegnelse

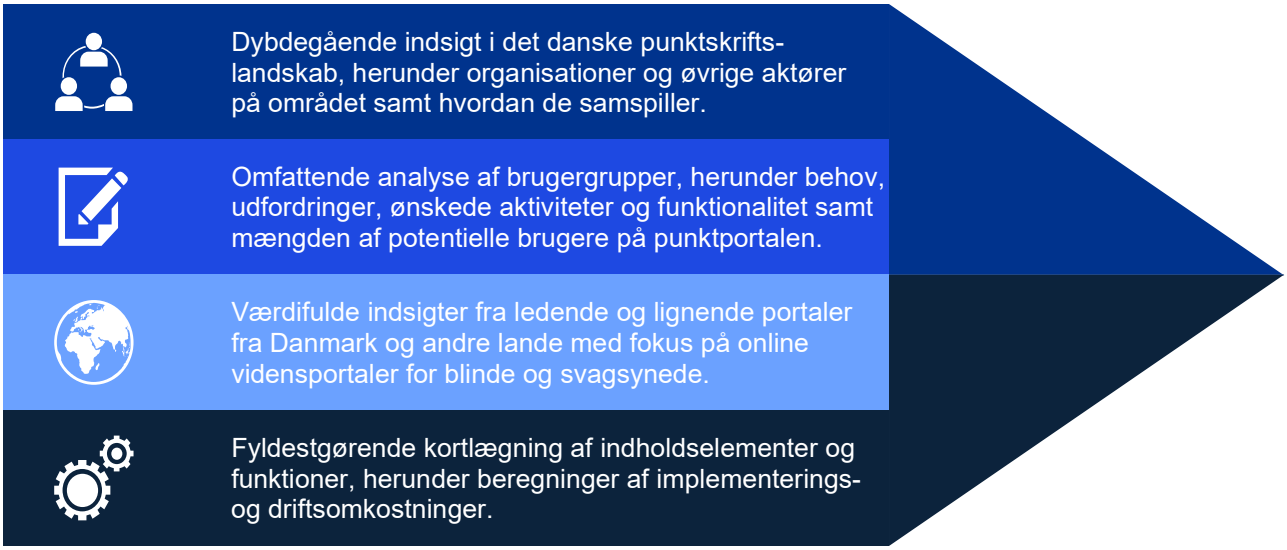
01	Metode og tilgang	5-6
02	Punktskrift og de danske aktører	7-11
03	Interviews	12-17
04	Markedsanalyse	18-26
05	Brugere og behov	27-35
06	Punktportalens indhold	36-44
07	Samlet vurdering af modulerne	45-59
08	Anbefalinger og opsamling	60-67
09	Supplerende analyse af udvidet brugergruppe	68-75

Kontekst og projektgrundlag

Baggrund

Skriftsprog er fundamentalt for at kunne tilegne sig viden, kommunikere med omverdenen og klare sig i uddannelsessystemet, hvorfor punktskrift er afgørende for blinde og svagtseendes muligheder i det moderne samfund. Imidlertid er brugen af punktskrift under pres, da det alene er personer, der er født blinde, som uddannes systematisk i punktskrift. Derudover får mange aldersbetinget blinde aldrig lært punktskrift, og svagtseende med en synsrest får i udgangspunktet ikke tilbudt undervisning i punktskrift.

Nota ønsker derfor at undersøge potentialet for at understøtte at flere lærer, og lærer om, punktskrift, ved at etablere én samlet portal, hvor der samles læringsmateriale, hjælpemidler og adgang til undervisning for blinde og mennesker med læsehandicap.



Mål og forventet resultat

Et overblik over hvilke brugere, med hvilke behov, der forventes at bruge punktportalen. Brugernes behov ligger til grund for en modulopbygning af punktportalens potentielle indhold, der oplistes i funktioner og omkostningsberegnes.

Analysens endelige resultat vil være en vurdering af potentialet for etablering af en punktportal baseret på en række parametre samt en plan for de næste trin ift. implementering og drift af portalen.

Læsevejledning

01	**Metode og tilgang**	I afsnittet præsenteres, hvordan den metodiske tilgang bidrager til en fyldestgørende analyse, samt analysens forventede resultat.
02	**Punktskrift og de danske aktører**	I afsnittet gives en kort introduktion til punktskrift, aktørlandskabet inden for punktskrift samt udfordringerne tilknyttet kortlægning og beregning af bl.a. antal punktskriftsbrugere.
03	**Interviews**	I afsnittet analyseres de afholdte interviews. Herunder præsenteres en række hovedindsigter samt, hvordan disse har betydning for analysen og udarbejdelsen af en potentiel punktportal.
04	**Markedsanalyse**	I afsnittet gennemgås en række sammenlignelige portaler med henblik på at identificere relevante elementer, herunder indhold, opbygning o.lign., der kan inspirere en eventuel punktportal.
05	**Brugere og behov**	I afsnittet præsenteres de identificerede, potentielle brugere af punktportalen samt deres behov. Herudover regnes på mængderne af potentielle brugere inden for forskellige brugerkategorier.
06	**Punktportalens indhold**	I afsnittet præsenteres fire indholdsmoduler samt disses opbygning og forventede indhold og funktioner, der er udviklet på baggrund af den kvalitative analyse af brugernes behov.
07	**Samlet vurdering af modulerne**	I afsnittet gennemgås de fire indholdsmoduler, herunder implementerings- og driftsomkostninger, analyse af værdiskabelse inden for fem gevinstkategorier samt relevante pointer om risici, samarbejdsorganisering mv.
08	**Anbefalinger og opsamling**	I afsnittet fremlægges den endelige vurdering og anbefaling ift. punktportalen samt en række yderligere overvejelser og opmærksomhedspunkter, der er opstået i forbindelse med analysen.
09	**Supplerende analyse af udvidet brugergruppe**	Ifm. analysen opstod interesse i at tilføje en supplerende analyse, hvori der undersøges en udvidelse af brugergruppen, således denne inkluderer alle personer med nedsat syn.

01

Metode og tilgang

Metodeoverblik

Baggrund

For at afdække potentialet for at etablere en punktskriftportal udførtes en række aktiviteter og analysepunkter ved brug af nedenstående metoder.



Desk research

Dybdegående desk research, dvs. gennemgang og anvendelse af rapporter, statistikker, artikler og analyser om synshandicap og punktskrift, sikrer et solidt vidensgrundlag, der danner basis for den øvrige analyse.



Brugerundersøgelse

Brugerundersøgelser i form af interviews og én workshop for at kortlægge behovet for en række organisationer og brugergrupper. Diversiteten i de involverede brugere sikrer bredde i analysen og dens resultater.



Markedsanalyse

Analyse af lignende portaler og organisationer, der kan relateres til Nota eller punktportalens forventede opbygning. Markedsanalysen af sammenlignelige portaler er med til at inspirere og kvalitetssikre punktportalens indholdselementer.



Teknisk analyse

Teknisk analyse af punktportalens indhold og funktioner. Den tekniske analyse ligger til grund for analysen og dennes beregning af implementerings- og driftsomkostninger for punktportalen.

02

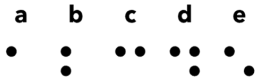
Punktskrift og de danske aktører

Hvad er punktskrift?

Baggrund

”Punktskrift, også kaldet Braille, er et taktilt, symbolsk medie. At punktskriften er taktil betyder, at man anvender følesansen for at opfatte de enkelte symboler. At den er symbolsk betyder, at man selv skal afkode symbolerne for at forstå betydningen. Punktskrift kan inddeles i bogstaver, tal og noder” (Dansk Blindesamfund, 2019).

Punktskrift består af et maksimum af seks ophøjede punkter, der i forskellige kombinationer repræsenterer bl.a. bogstaver og tal. For eksempel:



Hvilken punktkombination, der repræsenterer hvilket bogstav, er internationalt bestemt, men ellers svarer punktskrift til det skrevne sprog i landet, det bruges.

Forkortelser

Punktskrift fylder meget på papiret, hvorfor der ofte anvendes forkortelser på ord og sætninger. Disse forkortelser, senest DDP 2022 vedtaget af Det Danske Punktskriftsnævn, fastsættes nationalt. Forkortelserne er baseret på statistik over hvilke ord og sætninger, der hyppigst anvendes på dansk.



Brugen af punktskrift i den digitale tidsalder

Antallet af punktskriftsbrugere falder globalt, hvilket formodes at være drevet af ny teknologi og ændret fokus i skoleundervisningen

Ifølge Foreningen Danske DøvBlinde, *"er punktskrift ikke længere det mest anvendte metode for blinde og svagsynede"*.

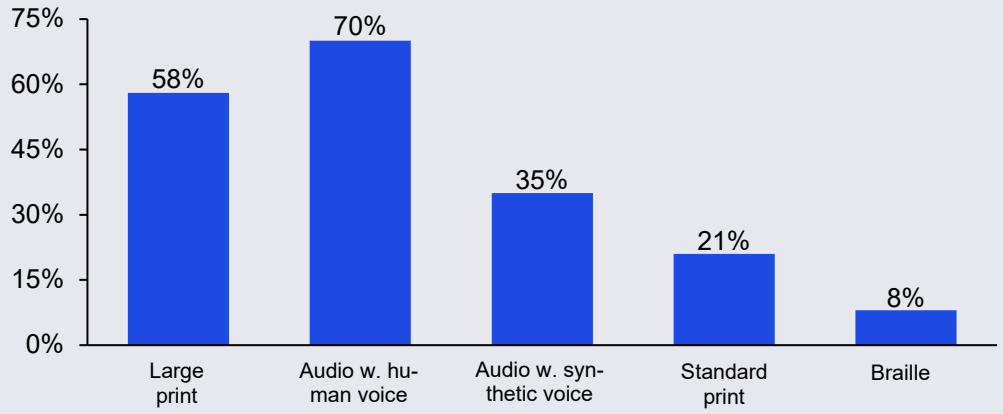
I mange lande har man forsøgt at erstatte punktskriften med eksempelvis syntetisk tale i bl.a. undervisningen, da punktskrift blev opfattet som dyr at producere, besværlig at lære for blinde børn og svær at forstå for de seende omkring dem (Stanek, 2009)[1].

Den teknologiske udvikling formodes desuden at have stor indflydelse på brugen af punktskrift, både positivt og negativt. Hvor teknologi såsom syntetisk tale og skærmlæsere har gjort meget materiale, f.eks. hjemmesider og tekst, mere tilgængeligt for en stor gruppe mennesker, betyder det derfor også, at blinde og svagsynede i høj grad kan begå sig uden overhovedet at kunne punktskrift.

Faldende punktskriftsbrug associeres med dårligere forudsætninger for beskæftigelse

Ifølge bl.a. Dansk Blindesamfund er punktskriftsfærdigheder afgørende for blinde og svagsynedes muligheder for uddannelse og på arbejdsmarkedet, da punktskriftsbrugere har bedre forudsætninger for at lære at læse og skrive korrekt. I forlængelse med faldende brug af punktskrift observeres det, at færre blinde og svagsynede gennemfører en uddannelse og kommer i beskæftigelse end tidligere (Amilon, 2017)[2].

Anvendelse af formater for blinde og svagsynede (RNIB, 2015)



[1] Stanek, H. (2009) https://www.folkeskolen.dk/blinde-har-stadig-brug-for-at-laere-punktskrift/634122
[2] Amilon, A. (2017) *https://www.vive.dk/da/udgivelser/blinde-og-staerkt-svagsynedes-levevilkaar-ozo65lzn/*

Antallet af blinde og svagsynede i Danmark samt deres brug af punktskrift er vanskeligt at opgøre entydigt

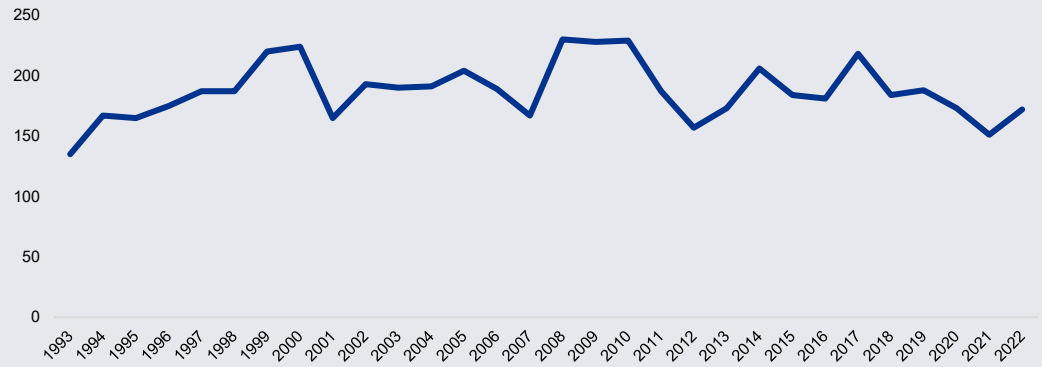
Der er ingen præcise tal på hvor mange mennesker i Danmark der er blinde eller svagsynede, men man skønner, at omkring 65.000 mennesker i Danmark har en alvorlig synsnedsættelse (IBOS, 2023).

Voksne, der oplever nedsat syn eller blindhed senere i livet, registreres ikke. Ifølge Social- og Boligstyrelsen registreres hvert år ca. 200 børn med synsnedsættelse i Synsregisteret. Personer, som oplever et synstab senere i livet, bliver som nævnt ikke registeret, men Dansk Blindesamfund estimerer, at der findes ca. 20.000-25.000 danskere med mindre end 10% af et normalsyn.

Forholdsvist få børn og unge menes at have reel brug for at lære punktskrift

I 2020 var ca. 732 børn og unge med isoleret synsnedsættelse registreret, hvilket betyder, at hovedparten af disse børn formentlig kan klare sig med forstørrelse og derfor ikke har brug for punktskrift. De resterende børn og unge har yderligere funktionsnedsættelser, hvorfor deres muligheder for at lære punktskrift er begrænsede. Det fremkommer desuden af Synscenter Refsnæs at det i 2022 kun var ca. 56 børn, som havde behov for at lære punktskrift (Socialstyrelsen, 2022).

Antal ny-tilmeldte i Synsregisteret i årene 1991-2022
(Rigshospitalet, Årsberetning 2022 Synsregisteret)



Punktskriftsbrugere møder mange aktører gennem et helt liv

Danskere, der er blinde eller svagsynede, er i forbindelse med deres synsnedsættelse i kontakt med en bred vifte af aktører, herunder blandt andet organisationer, virksomheder, myndigheder og fagpersoner i løbet af deres liv. Disse tilbud kan både være regionale, kommunale eller private.

Berøringsfladerne og kontakten med disse aktører vil variere gennem forskellige faser i livet samt eventuelle øvrige handicap eller specialbehov, hvor forskellige organisationer besidder særlig viden og ekspertise på tværs af landet.

For at danne et overblik over, hvem en potentiel punktportal kunne være relevant for, har analysen søgt at kortlægge aktørlandskabet omkring punktskriften. Denne kortlægning inkluderer aktører der enten bruger punktskrift, er pårørende, har kontakt med punktskrift gennem deres erhverv eller lignende. Da punktskriften og brugere af punktskrift er en del af et højt specialiseret område, kan der potentielt være mange forskellige aktører involveret, og overblikket (se figur til højre) er derfor ikke udtømmende.

	Eksempler på aktører
Producenter- og udbydere af materiale	LVI Low Vision International; Instrulog; Butik KIK
Statslige aktører	Børne- og Undervisningsministeriet; Nota; Social- og Boligstyrelsen
Interesseorganisationer	DH Danske Handicaporganisationer; fddb; Dansk Blindesamfund – Landsforening af blinde og svagsynede i Danmark
Synscentraler og synskonsulenter	Region Sjælland Synscenter Refsnæs – vi er til for dig; KL Synsrådgivningen i alle landets kommuner; Instituttet for Blinde og Svagsynede
Kommunale aktører	*Alle kommuner, sagsbehandlere, mv.*
Øvrige fagpersoner	*Undervisere, pædagoger, SPS-vejledere, læger mv.*
Forskning og rådgivning	Københavns Universitet; Øjenforeningen – Se hele livet

03
Interviews

Interviewoverblik

For at opnå en holistisk forståelse for de aktører, der har med punktskrift at gøre, er der afholdt 14 interviews med repræsentanter fra en række organisationer, faggrupper, brugere mv. Interviewpersonerne faldt i én eller flere af nedenstående grupper.

Faggrupper

- Punktskriftsundervisere
- Synskonsulenter
- Sagsbehandlere
- Sælgere eller producenter af hjælpemidler

Borgere

- Punktskriftsbrugere
- Blindfødte
- Personer med synshandicap
- Pårørende

Organisationer

- Instituttet for Blinde og Svagsynede (IBOS)
- Dansk Blindesamfund (DBS)
- Kommunal synscentral
- Landsforeningen af forældre til Blinde og Svagsynede (LFBS)
- Pårørendeforeningen

Hvad vi hørte:

"Landskabet er rigtig fragmenteret… Vi gør det fuldstændig forskelligt alle steder. Måske er der en grund til det, men det ville være godt, hvis vi kunne inspirere hinanden."

"Det handler også om, at der måske er nogen. som ikke har fået formidlet ordenligt, hvor vigtigt det er, at kunne punktskrift. Det kan stadig være nyttigt, selv hvis man har en smule syn tilbage."

"Jeg tror, at dét med at man har et centralt system som man kan tilbyde over kommunegrænserne, er enormt vigtigt. Dét er den store kamp i dag."

"Der er bare nogle helt særlige udfordringer, som kun folk, der lever med et synshandicap, kan forstå. Det er så anderledes fra den hverdag, som flertallet af os vokser op i."

""Vejen ind' for en blind er en synskonsulent – det er dem, vi skal klæde på. Spørgsmålet er bare, hvor meget den enkelte synskonsulent kender til alle de tilbud, der findes."

Syv centrale indsigter fra de gennemførte interviews

Hovedindsigter

Gennem analysen af de 14 interviews, er der udledt en række hovedindsigter, som består af tendenser, pointer eller refleksioner, der er gået igen på tværs af de fleste interviews.



Mange forskellige brugergrupper – og behov

Flere interviewpersoner fremhæver, at der findes mange forskellige brugergrupper, med meget forskellige behov, til en potentiel punktportal, hvorfor dennes indhold skal kunne favne bredt.



Behov for samling af viden

Der er en stor efterspørgsel på, at viden og materiale relateret til punktskrift samles ét sted, da det på nuværende tidspunkt opleves at være fragmenteret på tværs af organisationer, kommuner mv.



Punktskriften er en identitetsmarkør

Der er forskellige holdninger til punktskriftens nødvendighed og fremtid, men størstedelen af interviewpersonerne anerkender, at punktskrift er en stor del af identiteten hos de, der bruger det.



Værdi kan være mange ting

Interviewpersonerne har væsentligt forskellige perspektiver på, hvad værdiskabelse er, samt hvordan en punktportal vil skabe værdi.



Teknologien fylder

Personer med synshandicap bruger teknologi og hjælpemidler forskelligt, men den bruges i høj grad som supplement eller erstatning til punktskriften.



Motivation er essentielt

Det er centralt, at portalen er brugercentreret og at dens indhold er med til at stimulere og fastholde motivationen for at lære punktskrift og opnå øget viden inden for området.



En punktportal kan ikke stå alene

Flere interviewpersoner understreger, at punktportalen ikke kan fungere, hvis ikke der også fokuseres på at kommunikere dens muligheder og indhold ud til de, der skal bruge den.

Centrale indsigter og deres betydning for analysen

Mange forskellige brugergrupper

- Der er mange forskellige brugergrupper med forskellige behov.
- Mange interviewpersoner vurderer, at målgruppen til punkportalen er bred, men forholdsvis lille.
- Der er forskellige holdninger til, hvem de potentielle brugere kunne være; en stor del fokuserer på unge i skolealderen, mens andre udpeger fagpersoner som den vigtigste målgruppe.
- Pårørende og synsprofessionelle er nogen af de brugere, som kunne have højest gavn af at kunne interagere og vidensdele med andre.

Betydning for analysen

- Portalen skal imødekomme flere brugergrupper end blot de synshandicappede, da dette ikke vurderes til at være den primære målgruppe, og indholdet bør i højere grad målrettes pårørende eller synsprofessionelle.
- Da målgruppen og efterspørgslen vurderes til at være lille, bør der være fokus på, at få markedsført punktportalen, så den bruges aktivt. Med andre ord skal en del af budgettet bruges på, både indledningsvist og løbende, at sprede viden om punktportalen.
- Portalen skal indeholde materiale opdelt efter alder og/eller faggruppe, således relevant indhold nemt kan tilgås.

Behov for samling af viden

- Der er mange forskellige aktører på området, hvilket medfører, at meget viden er spredt ud og fragmenteret.
- Der er et stort ønske om at samle viden på området i et nationalt videnscenter for at overkomme denne fragmentering.
- Grundet den lille gruppe af synshandicappede og folk med specialiseret viden på området opstår der nemt tab af viden og forskelligt ”serviceniveau” på tværs af landet.
- Det kan være kompliceret at finde frem til, hvor man skal søge information.

Betydning for analysen

- For at favne hele området og alle aktører bør der være fokus på, at portalen så vidt muligt indeholder information fra, og/eller viden om, alle brugergrupper og relevante aktører.
- Der bør nedsættes en gruppe, der koordinerer effektiv indsamling og upload af information, materiale og links til portalen.
- Det er af afgørende betydning at etablere et effektivt samarbejde med aktørerne på området for at sikre optimal indsamling og formidling af viden. Derfor er det nødvendigt at inddrage disse interessenter så tidligt som muligt, og der bør allokeres ressourcer til at sikre et velkoordineret og positivt samarbejde.

Punktskriften er en identitetsmarkør

- For punkskriftsbrugere og deres pårørende er der mange følelser involveret i snakken om punktskrift.
- Der er stor forskel i opfattelsen af vigtigheden af punktskrift; nogle mener at punktskrift er absolut afgørende for blinde og synshandicappes livskvalitet, mens andre mener, at det er uddøende og erstattes af bl.a. teknologi.
- Brugen af, og holdningerne til, punktskrift afhænger i høj grad af interviewpersonernes alder

Betydning for analysen

- Vurderingen af punktportalens værdiskabende effekter skal tage forbehold for, at der er stor følelsesmæssig investering i området, og at de interviewede muligvis ikke repræsenterer det brede flertal.
- Det er essentielt at tage højde for, at der er stor forskel på brugergruppernes forhold til punktskrift; hvor visse brugere er konkret afhængige af punktskriften, vil andre brugergrupper ikke kende til, eller være interesseret i, punktskrift.
- Grundet den store forskel på behov for aldersgrupperne bør indholdet på portalen være tydeligt aldersopdelt.

Værdi kan være mange ting

- Interviewpersonerne har væsentligt forskellige parametre for, hvad der er værdiskabende for dem selv, deres pårørende, eller de mennesker, de arbejder med.
- Flere interviewpersoner pointerer, at man skal passe på ikke at udvikle en løsning, der skaber stor værdi, men for en alt for lille målgruppe.
- Flere nævner, at den største værdiskabelse vil ske ved at sprede budskabet om den store værdi punktskrift har - med henblik på at få det anerkendt som et sprog.

Betydning for analysen

- Forud for punktportalens implementering bør der forekomme en evaluering af portalens funktioner og deres relevans ift. brugergruppernes behov og udfordringer – evt. i samarbejde med brugerne - for at sikre betydelig værdiskabelse for disse.
- Der bør udføres løbende brugertests og –involvering for at sikre, at punktportalens indhold fortsat er værdiskabende for de tiltænkte brugergrupper.
- Det er væsentligt at foretage en grundig vurdering af, hvorvidt værdien skabt ved etableringen af portalen står i passende forhold til de tilknyttede omkostninger.

Teknologien fylder

- Der er forskellige holdninger til, hvorvidt teknologi supplerer eller erstatter punktskrift.
- Der opleves en generel mangel på forståelse for, hvordan hjælpemidler og teknologi kan være supplerende til, og bruges sammen med, punktskrift.

Betydning for analysen

- Det er relevant, at punktportalen har fokus på at oplyse om forskellige teknologier, værktøjer og hjælpemidler og hvordan disse kan bruges, hvordan de anskaffes o.lign.
- Det er essentielt at inddrage perspektiver om, hvordan punktskriften kan bruges i samspil med teknologi til eksempelvis undervisning. Dette kan eksempelvis gøres ved at involvere teknologi-eksperter i produktionen af indhold til portalen.

- Flere nævner, at teknologien i højere grad burde bruges som supplement til punktskrift, for f.eks. at undervise synshandicappede i eksempelvis matematik ved hjælp af eksempelvis 3D-print.
- Det er nødvendigt, at portalen i sig selv er tilgængeliggjort og kan bruges med diverse hjælpemidler såsom eksempelvis skærmlæsere.



Motivation er essentiel

- Der opleves store problemer med at motivere forskellige aldersgrupper til at lære punktskrift af forskellige årsager, herunder brug af eksempelvis oplæsningsværktøjer i stedet, mangel på koncentreret undervisning el. lign.
- Brugerne, der allerede kan og bruger punktskrift, har stadig brug for at motiveres til yderligere udvikling, eksempelvis punktskriftforkortelser, øget hastighed, nye teknologier eller værktøjer og lignende.

Betydning for analysen

- Det er essentielt, at indholdet på punktportalen er motiverende og inspirerende, og at det er opdateret, således at brugerne motiveres til at interagere med indholdet.
- I den forbindelse kan det være relevant at tænke gamification (inklusion af elementer, der minder om online spil), videoer eller lignende legende aspekter ind i punktportalen for at øge motivationen.
- En anden måde at skabe motivation på, kan være ved præsentation af de mange brugsmuligheder og –scenarier til inspiration eller ved at dele erfaringer og tips fra forskellige punktskriftsbrugere.



En punktportal kan ikke stå alene

- Størstedelen af interviewpersonerne understreger, at punktportalen ikke kan stå alene, og at der er nødt til at blive lagt tid og kræfter i at sprede budskabet om portalens eksistens, således den forankres, hvor den er relevant.
- Flere nævner, at der også bør være fokus på at skabe inklusion og afstigmatisering i folkeskolen.
- Nogle nævner, at det ikke løser nogen problemer at skabe en punktportal, da der i højere grad er behov for tiltag, der mere direkte påvirker den synshandicappedes hverdag.

Betydning for analysen

- Punktportalen kan skabe et fundament for en bredere forståelse for brugen af punktskrift og derved være med til at øge inklusion og afstigmatisering. Dog er det er vigtigt at have for øje, hvilke problemer punktportalen kan og skal løse samt hvilke områder, brugergrupper el. lign., der har brug for øvrige tiltag.
- En punktportal vurderes ikke til at kunne løse større, samfundsmæssige problemer, hvorfor der bør kigges ind i øvrige tiltag i stedet for, eller i kombination med, etableringen af en punktportal.

04

Markedsanalyse

Markedsanalysen undersøger internationale organisationer

I markedsanalysen undersøges Notas internationale søsterorganisationer og andre sammenlignelige hjemmesider og portaler. Formålet med analysen var at identificere fællestræk og afgørende forskelle mellem disse organisationer, med henblik på at skabe et grundlag for en mulig punkportals design og udvikling. En oversigt samt en række kernetal (baseret på organisationernes 2022 årsrapport) kan ses på næste side.

Det er relevant at notere, at visse organisationer er en del af samarbejder med øvrige organisationer, eller har en struktur og målgruppe, som ikke er direkte sammenlignelig, hvorfor tallene nedenfor samt de udbudte materialer ikke nødvendigvis er fyldestgørende.



Nota	Dansk bibliotek og videncenter for mennesker med syns- og læsehandicap.	Nota er en institution under Kulturministeriet og lægges pr. 1. januar 2024 sammen med Det Kongelige Bibliotek.	• Lydbøger • E-bøger • Punktbøger	**Kernetal** Medlemmer/lånere: ca. 230.000 Udlån: ca.100.000
Norsk lyd- og blindeskrift-bibliotek	Norsk lyd- og punktskriftsbibliotek.	NLB gik d. 1. juli 2023 fra at være en privat virksomhed til at være en bibliotekstjeneste under Nationalbiblioteket i Norge.	• Lydbøger • E-bøger • Punktskriftsbøger • "Følebøger"	**Kernetal:** Lånere: ca. 130.000 Udlån; ca. 1.353.000
Myndigheten för tillgängliga medie	Svensk myndighed for tilgængelige medier - lydbøger, punktskrift og letlæsning.	MTM er en statsstøttet under den Svenske regering. Inden for myndigheden ligger desuden taltidningsnämnden (lydavisnævnet) som selvstændigt beslutningsorgan.	• Følebøger • Taktile spil	**Kernetal:** Lånere: ca. 92.000 Udlån: ca. 10.000 (punktskrift) E-bogtitler: ca. 146.000
Schweizerische Bibliothek für Blinde, Seh- und-Lesebehinderte	Schweizisk bibliotek for blinde, svagtseende og læsehandicappede.	SBS er en nonprofit organisation, der modtager ca. 50 procent af sin finansiering fra den offentlige sektor.	• Fysiske bøger • Lydbøger • Noder • Lydbøger • Film (audio-described) • Taktile spil • Blade	**Kernetal:** Lånere: Udlån: ca. 159.000 Titler: ca. 57.000
Saavutettavuuskirjasto Celia	Finsk bibliotek for tilgængelig tekst.	Celia er en del af den administrative sektor i Undervisnings- og Kulturministeriet	• Lydbøger • E-bøger • Taktile bøger • Punktbøger • Undervisningsmateriale • LEGO® Braille-klodser	**Kernetal:** Kunder/lånere: ca. 71.000 Udlån: ca. 1.266.000
Hljóðbókasafn Íslands	Islandsk lydbibliotek.	Hljóðbókasafn Íslands er en statslig organisation under Undervisnings- og Kulturministeriet.	• Lydbøger • Undervisningsmateriale	**Kernetal:** Lånere: ca. 17.000 Udlån: ca. 610.000

Undersøgelse af søster-organisationernes tal og arbejde

En central del af markedsundersøgelsen inkluderede udsendelsen af et skræddersyet spørgeskema til søsterorganisationerne, som har bidraget til at afdække essentielle indsigter og perspektiver. Følgende afsnit præsenterer nøgleresultaterne af denne spørgeskemaundersøgelse. Spørgsmålene kan ses nedenfor:

1.	How many persons with visual impairment do you serve?
2.	To what extent is braille a part of your work? (e.g. distribution, spreading information about braille, securing braille as a living written language etc.)
3.	What are the primary target groups for your work with braille – apart from people with visual impairment? *… e.g., educational institutions, relatives/next of kin, authorities etc.*
4.	Are you aware of any national or international online portal about braille for people with visual impairment? *.. if so, who is involved, what kind of content does it contain, what are the target user groups, etc. (please also add a link to the portal, if possible).*
5.	Do you see potential for a pan-Nordic collaboration with regards to compiling and unifying information? *… if so, how would this collaboration look?*
6.	Any additional questions or comments?

Analyse af spørgeskema-besvarelserne

Overblik

Fire af de adspurgte søsterorganisationer deltog i spørgeskemaundersøgelsen; SBS (Schweiz), NLB (Norge), MTM (Sverige) og Celia (Finland). De komplette spørgeskemabesvarelser kan findes i bilag A (A.1-4).

Besvarelserne giver et indblik i organisationernes størrelse, målgruppe og indholdet af de forskellige online portaler samt illustrerer de væsentlige forskelle på både organisationerne og landene de befinder sig i. Eksempelvis ses en betydelig forskel på organisationernes holdning til et tværeuropæisk eller –nordisk samarbejde og en stor forskel på mængden af samarbejde på tværs af bl.a. kommuner i landet. Hovedpointerne, der kan udledes af spørgeskemabesvarelserne gennemgås over de næste sider.

Organisation	Brugere med henholdsvis synshandicap og punktbrugere (besvarelser fra spørgeskema)
SBS	Ca. 8.000 med synsnedsættelse i den tysktalende del af Schweiz.
NLB	15.600 patrons/med synsnedsættelse registreret i lånersystem (med ca. 600 punktskriftslæsere i systemet).
MTM	814 registrerede lånere af punktskriftsbøger (dvs. punktskriftslæsere).
Celia	1.228 kunder med synsnedsættelse (med 498 punktskriftslæsere).
Nota	14.168 synshandicappede medlemmer af Nota (med 464 punktskiftslæsere).

Øvrige portaler henvendt til blinde og svagsynede

Organisationerne blev spurgt ind til, om de kendte til nationale eller internationale online portaler om punktskrift, der henvendte sig til folk med synsnedsættelse. I den forbindelse svarede halvdelen 'nej', Celia nævnte selv www.celianet.fi, og NLB nævnte ABC.

ABC (Accessible Books Consortium) er et offentlig-privat samarbejde, der ledes af WIPO (World Intellectual Property Organization og hvis fokus er på at øge mængden af tilgængelige bøger, herunder bl.a. punkskrifts- og lydbøger. De udbyder træning og teknisk assistance, kurser i tilgængeliggørelse af udgivelser samt understøtter udveksling af tilgængelige bøger på tværs af grænser på over 80 forskellige sprog.

Kerneindsigter fra spørgeskema

Brugen af punktskrift

Antallet af brugere varierer markant på tværs af søsterorganisationernes besvarelser, men stemmer overens med det forholdsvist lave antal punktskriftsbrugere i Danmark.

Der er begrænset troværdig statistik information på antallet af punktbrugere globalt, men der er et generelt markedsperspektiv på, at antallet af punktbrugere er faldende. Dette fremhæves også specifikt af SBS, der siger at "the number of children / adolescents reading braille is rapidly decreasing". Reduktionen forklares med, at det bl.a. skyldes medicinsk udvikling og et inklusionsfokuseret skolesystem, der begge er variable, SBS understreger, at de ikke har mulighed for at påvirke. Søsterorganisationens observation understøtter resultaterne af denne analyse ift. faldende brug af punktskrift.

MTM nævner i samme forbindelse, at et af deres hovedformål er, at udvikle og sprede viden om punktskrift som skriftsprog for personer med synsnedsættelse, samt promovere brugen af punktskrift som levende skriftsprog. Denne mission deler alle organisationerne, inklusiv Nota i nogen grad, hvilket bl.a. kommer til udtryk i deres deltagelse i komiteer, arbejdsgrupper, øvrig politisk deltagelse og produktion af punktmaterialer.

> "As long as there will be children who can and want to read braille, we (SBS) will produce children's books.

Målgrupper

De adspurgte organisationers målgrupper spænder bredt (se nedenstående tabel), men svarer i høj grad til denne analyses identificerede målgrupper. Hvor punktbrugere og deres pårørende forventeligt er hovedmålgruppen nævnes derudover bl.a. specialskoler punktskrifts- og musiklærere, universiteter samt bibliotekarer og synscentralerne som centrale 'mellemmænd' og dermed også en del af hovedmålgrupper.

Specialskoler	Punktbrugere	Biblioteker
Musiklærere	Forældre til børn med synsnedsættelse	Synscentraler
Universiteter (forskning og undervisning i punkt)	Øvrige pårørende	Internationale punktorganisationer

Interesse i tværgående samarbejde

Flere af organisationerne udtrykker interesse i et samarbejde på tværs af lande og organisationer, mens andre udtrykker bekymring ift. særligt sprogbarrierer og samling af viden.

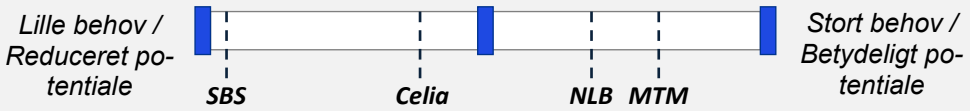
SBS svarer, at punkskrift er meget lande-/sprog-afhængigt, hvorfor der ikke vurderes at være stor værdi i et tvær-europæisk samarbejde. Derudover nævnes, at det i forvejen er svært at opretholde "know-how" og viden blot i deres egen organisation.

Celia ser potentiale for et tværgående samarbejde, men nævner sprogbarrieren som en udfordring: "…all the nordic languages differ from each other so that can be an obstacle."

Både MTM og NLB nævner, at et nordisk samarbejde om standarder, samt en samling af disse standarder ét sted, vil have stor værdi. Derudover udpeger MTM et potentiale for, at samarbejde om papiret til print af punkt "to better meet the user's needs together with supplier costs".

Tre ud af fire organisationer nævner punktnoder som et oplagt samarbejdsområde. Eksempelvis nævner SBS, at de ser et stort potentiale i samarbejde om punktnoder på tværs af lande: "For music braille, which is theoretically the same all over the world, we are in the process of building a world-wide network, in which the Nordic countries also participate."

Relevante organisationers vurdering af potentiale for tværgående samarbejde på området:



Aktørlandskabet

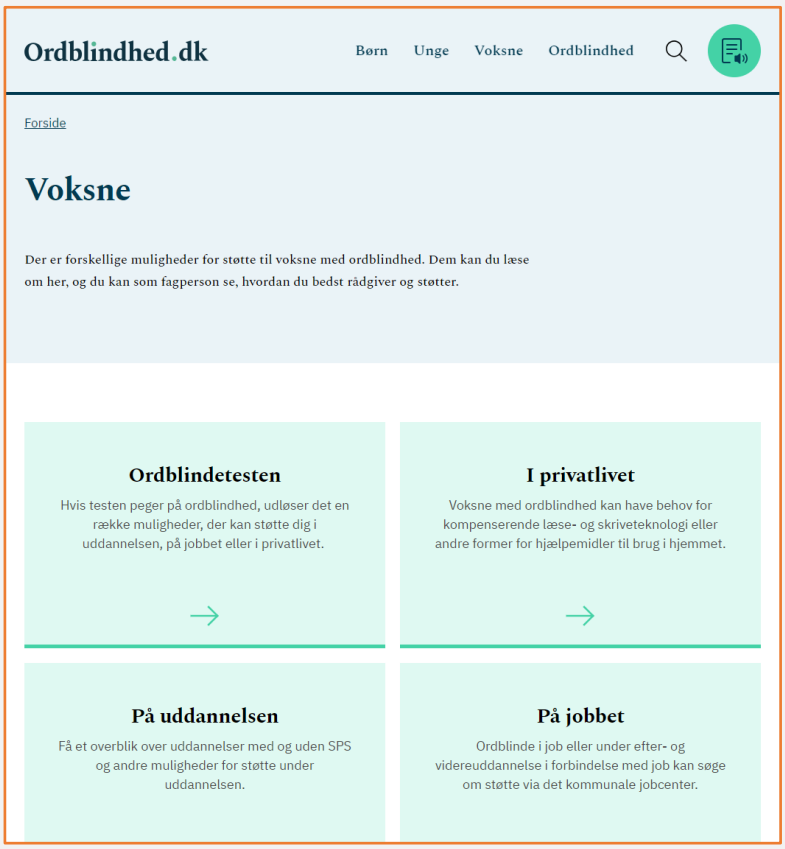
I spørgeskemabesvarelserne fortæller flere af organisationerne om øvrige samarbejder, arbejdsgrupper eller lignende, de er, eller har været, en del af. Disse besvarelser bidrager til en bredere forståelse for det internationale aktørlandskab omkring bl. a. synsnedsættelse og punktskrift.

Eksempelvis lister NLB en række nationale og globale samarbejder, herunder bl.a. Norges Blindeforbund og DAISYs Pipeline Project, hvor også bl.a. MTM, SBS, Nota og Celia deltager og bidrager.

Ift. til det nationale aktørlandskab pointerer SBS, at de oplever høj grad af "splittelse" grundet den føderalistiske tankegang i de mange kantoner og mangel på tværgående lovgivning og central styring. Denne betragtning kan i nogen grad overføres til både Danmark, og formentlig også de øvrige nordiske lande, der også ser en fragmentering af viden på tværs af bl.a. kommuner.

Eksempel på sammenlignelig platform: Ordblindhed.dk

Foruden Notas søsterorganisationer er det relevant at kigge på andre, sammenlignelige portaler, eksempelvis Ordblindhed.dk. Portalen har en anden målgruppe end en punktportal ville have, men Ordblindhed.dk har en opbygning, indholdskategorisering, samarbejdsorganisation mv., der kan inspirere og influere i den potentielle udvikling af en punktportal.



Flere elementer på Ordblindhed.dk fungerer rigtig godt:

- Hjemmesiden har et overskueligt og intuitivt layout og er struktureret i klare sektioner og kategorier, hvilket gør det nemt for brugerne at navigere og finde den ønskede information.
- Hjemmesiden har en omfattende samling af ressourcer, herunder artikler, vejledninger og links til andre nyttige kilder.
- Hjemmesiden har fokus på inkluderende design og imødekommer forskellige behov inden for målgruppen, hvilket kan se i de valgte farver, skrifttyper og brugen af alternative medier.

Platformen har en række nævneværdige features:

- **Tekst-til-tale funktion**: Brugerne har mulighed for at lytte til indholdet, hvilket kan være en stor fordel for målgruppen.
- **Responsivt design:** Hjemmesiden er optimeret til både desktop og mobile enheder, hvilket sikrer, at brugerne kan få adgang til indholdet på forskellige platforme.
- **Klar og tydelig sprogbrug:** Teksten på hjemmesiden er formuleret på en måde, der er let at forstå, hvilket er vigtigt for målgruppen.

Sammenlignelige portaler

De sammenlignelige portaler indeholder i høj grad de samme elementer

I analysen gennemgås forskellige hjemmesider og platforme, der kan sammenlignes med punktportalen på eksempelvis målgruppe, indhold, opbygning eller lignende. Gennem denne analyse er der identificeret en række fremtrædende "best practice" elementer. Disse nøgleaspekter udgør grundpillerne for, hvad vurderes at være en vellykket online platform, der forstår og imødekommer målgruppens behov.



Indholdskategorisering

Platformen har en klar opdeling af indhold til forskellige målgrupper, hvilket gør det simpelt for brugerne at overskue og tilgå det materiale, de har brug for.

Tilgængelighed

Platformen er gjort tilgængelig ved hjælp af korrekt tagging, alt-tekst o.lign., og der er mulighed for at få indholdet læst højt eller anvende ekstern weblæser.

Simplicitet

Platformen er simpel i sit visuelle udtryk og opbygning, uden unødvendig grafik og bevægelige dele samt uden mange forskellige farver, font og lignende.

Indholdstyper

Platformen præsenterer forskelligartet indhold, der imødekommer behov hos målgruppen, herunder eksempelvis nyheder, materiale, videoer, kontaktinformation osv.

Relevans og vedligehold

Platformens indhold opdateres jævnligt med ny, relevant information og up-to-date indhold, ligesom der forekommer løbende teknisk og indholdsmæssig vedligehold.

Samarbejde

Platformen er bygget op om et samarbejde med øvrige organisationer, konsortier og føderationer, der berører målgruppen, hvilket sikrer bred viden og indholdselementer.

05

Brugere og behov



Identificering af potentielle brugere af en punktportal

For at kunne definere brugergruppen for en potentiel punktportal, er der blevet udført en dybdegående research på aktørlandskabet og dets snitflader (nævnt i afsnit 2). På baggrund af denne kortlægning er der udført en række interviews med en bred vifte af interessenter, herunder repræsentanter fra organisationer og faggrupper, punktbrugere og deres pårørende, m.fl.

Gennem disse interviews er interviewpersonerne bl.a. blevet spurgt ind til deres opfattelse af, hvem der ville være de potentielle brugere af portalen samt hvilke udfordringer, behov, ønsker o.lign. disse brugere ville have. Indsigterne udledt af interviewene er efterfølgende blevet præsenteret, valideret og justeret gennem en workshop med repræsentanter fra bl.a. Dansk Blindesamfund, Instituttet for Blinde og Svagsynede og Det Danske Punktskriftsnævn.

Resultatet af den indledende research og løbende kvalitative analyse har resulteret i en vurdering af de mest relevante potentielle brugergrupper samt deres behov og ønsker til en punktportalen. Listen er ikke udtømmende, og nævner derfor ikke alle potentielle brugere af en punktportal, men disse brugergrupper vurderes dog til at være de mest relevante ifm. definitionen af portalens indhold.

Brugergrupper, behov, ønsker og estimater på den samlede brugergruppestørrelse præsenteres i dette afsnit.

De potentielle brugere er blevet opdelt i forskellige grupper med specifikke udfordringer, behov og ønsker

Blinde og svagsynede

- **Børn og unge (0-17 år)**
  Børn og unge, der går i grundskolen og enten er født blinde eller oplever synstab tidligt i deres liv.
- **Studie og arbejdsmarked (18-65 år)**
  Personer, der enten har været blinde hele deres liv, eller som mister deres syn mens de er under uddannelse eller på arbejdsmarkedet.
- **Ældre (65+ år)**
  Personer, der senere i livet oplever nedsat synsfunktion eller mister synet. Det antages at størstedelen af denne gruppe ikke længere er på arbejdsmarkedet.

Pårørende

- **Forældre**
  Personer, der er primær omsorgsperson for et barn med synshandicap.
- **Børn**
  Personer, hvis forældre er blinde eller oplever synstab eller blindhed senere i livet.
- **Anden familie og tætte relationer**
  Personer, der har en familiær eller anden tæt relation til en blind eller synshandicappet person.

Offentlige myndigheder

- **Myndigheder**
  Myndigheder, der direkte eller indirekte har kontaktflader med blindeområdet og kan have behov for at indhente information, viden og statistik. f.eks. Social- og Boligstyrelsen.

Synsprofessionelle

- **Synkonsulenter og synscentraler**
  Personer, der arbejder som synskonsulent lokalt i kommunerne gennem synscentralerne eller gennem nationale tilbud. Specialister indenfor synsområdet, som er i direkte kontakt med de synshandikappede.
- **Undervisere, lærere og SPS-vejledere**
  Personer, som skal undervise personer med synshandicap. Dette inkluderer folkeskolelærere og undervisere på videregående uddannelser samt specialpædagoger inden for handicapområdet, der er i direkte kontakt med personer med synshandicap.
- **Sagsbehandlere**
  Personer, der arbejder i kommunen som sagsbehandler el.lign., der er i direkte kontakt med personer med synshandicap.
- **Hjemmehjælpere og social- og sundhedshjælpere**
  Personer, der arbejder som hjemmehjælpere eller social- og sundhedshjælper, som kan arbejde med personer med synshandicap i hverdagen.

Organisationer og virksomheder

- **Organisationer og virksomheder**
  Bredere gruppe af interessenter, som kan have interesse i, eller kontaktflader med, blinde og personer med synshandicap. F.eks. eventplanlæggere, fritidstilbud, sportsorganisationer, rådgivningsvirksomheder med fokus på handicap eller andre, der har interesse i viden om f.eks. tilgængeliggørelse, brugerbehov i design af offentlige rum, butikker el.lign.
- **Samarbejdsorganisationer**
  Organisationer, der er centrale aktører på blindeområdet og hvis information, viden og hjemmesideindhold vil kunne fremgå af en potentiel punktportal. F.eks. IBOS, DBS, Nota og Synscenter Refsnæs.
- **Virksomheder der arbejder med hjælpemidler**
  Virksomheder, som producerer eller sælger hjælpemidler til synshandicappede.

Brugernes forskellige behov og aktiviteter

	Behov	Ønskede muligheder
 **Blinde og svagsynede**	• Øget bevidsthed om punktskriftens værdi og mulige brugsscenarier. • Hjælp til valg og brug af teknologi, hjælpemidler o.lign. • Information om punktskrift, lovgivning, forkortelser mv. • Nyheder om nye teknologier og hjælpemidler, nye tilbud o.lign. • Inspiration fra personer, der er i samme situation som en selv.	• Bestille punktskriftsmaterialer. • Søge information om, og vejledning til, forskellige hjælpemidler. • Finde kontaktoplysninger på relevante organisationer. • Udveksle erfaringer med andre. • Læse om de nyeste regler og forkortelser. • Læse om de nyeste tilbud, events o.lign.
 **Pårørende**	• Øget bevidsthed om punktskriftens værdi og mulige brugsscenarier for ens pårørende. • Mulighed for selv at lære punktskrift. • Forståelse for, hvordan forskellige hjælpemidler virker, således man bedre kan støtte sin pårørende. • Inspiration og erfaring fra andre mennesker i en lignende situation.	• Udveksle information med andre i en lignende situation. • Få svar på ofte stillede spørgsmål som pårørende. • Læse om relevante tilbud og events. • Finde kontaktoplysninger på relevante organisationer.
 **Synsprofessionelle**	• Øget viden om målgruppen og det faglige felt. • Information om nye regler, tiltag, tilbud, metoder o.lign. • Hjælp til undervisning, behandling el.lign af målgruppen. • Inspiration, materiale o.lign. ifm. undervisning, handling el.lign.	• Finde undervisningsmateriale til flere aldersgrupper. • Dele metodikker, best practice og materiale med andre. • Dele erfaringer omkring deres erhverv med andre. • Finde information om konkrete tilbud. • Få adgang til information, som ikke er let tilgængelig og ligger i andre kommuner eller hos specifikke personer.
 **Organisationer og virksomheder**	• Forståelse for hvordan punktskriften kan biddrage positivt til blinde og svagsynedes muligheder på arbejdsmarkedet. • Øget viden om blinde og synshandicappedes behov.	• Søge information om punktskrift. • Søge information om blinde og punktskrift, f.eks. statistikker eller nyheder. • Få inspiration til tilgængeliggørelse af f.eks. arbejdspladser eller offentlige rum mhp. målgruppen.
 **Offentlige myndigheder**	• Øget indblik i punktskriftens brug og værdi. • Øget viden om blinde og synshandicappede, der kan ligge til grund for kommende tiltag eller lovgivning.	• Søge information om punktskrift. • Søge information om blinde og synshandicappede. • Finde information omkring aktørerne på blindeområdet. • Få inspiration til tilgængeliggørelse af f.eks. arbejdspladser eller offentlige rum mhp. målgruppen.

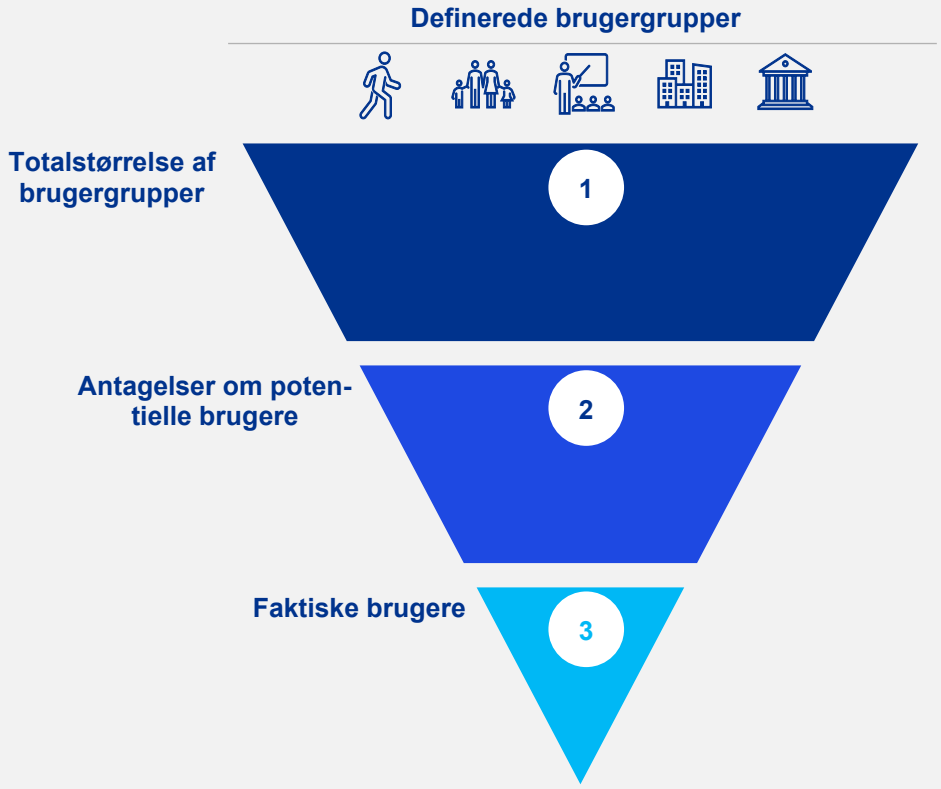
Hvor stor en del af disse brugere vil benytte sig af en punktportal?

For at kunne vurdere efterspørgslen af en punktportal kræves en forståelse for brugergruppernes reelle størrelse samt en række antagelser og estimater på, hvor stor en andel af disse, der forventet rent faktisk vil benytte portalen.

Hver af de identificerede brugergrupper indeholder en samlet mængde potentielle brugere, der er defineret ud fra en række statistiker fra forskellige kilder.

Ud fra disse er lavet en række antagelser om, hvor mange af denne totalmængde af potentielle brugere der formodes at have behov for, og incitament til, at benytte portalen.

Det formodes, at ud af den endeligt estimerede gruppe af potentielle brugere vil en mængde af disse ikke være aktive brugere af en punktportal, hvorfor den endelige mængde faktiske brugere vil være mindre.



Estimering af brugergruppe-størrelsen

For at kortlægge totalstørrelsen af de identificerede brugergrupper er der taget udgangspunkt i en række kilder, der udgør datagrundlaget for kolonnen ”estimeret totalstørrelse”. Datagrundlaget for den estimerede totalstørrelse af brugergrupperne findes i bilag B.

For at beregne størrelsen på gruppen af potentielle brugere af en punktportal er der taget udgangspunkt i en række antagelser, der ses nedenfor.

Brugergruppe	Estimeret total-størrelse*	Estimerede potentielle brugere	Antagelser om den potentielle brugergruppestørrelse
Blinde og svagsynede	**31.954**	**2.461**	
Børn og unge (0-17 år)	724	56	Baseret på tal fra Socialstyrelsens centrale udmelding (2022), der refererer til Synscenter Refsnæs, som vurderer, at der aktuelt er 56 børn og unge under 18 år med behov for at lære punktskrift. Dette tal udgør 7,7% af den totale gruppe.
Studie og arbejds-marked (18-67 år)	8.030	618	Baseret på Socialstyrelsens centrale udmelding (2022) samt antagelsen om, at procentdelen af denne gruppe, for hvem punktskrift er relevant, svarer til de 7,7% fra aldergsgruppen 0-17 år.
Ældre (68+ år)	23.200	1.786	Baseret på Socialstyrelsens centrale udmelding (2022) samt antagelsen om, at procentdelen af denne gruppe, for hvem punktskrift er relevant, svarer til de 7,7% fra aldergsgruppen 0-17 år.
Pårørende	**91.930**	**7.382**	
Forældre (til blinde og synsnedsatte børn)	13.131	112	Det antages, at alle forældre til de 56 børn vil benytte en potentiel punktportal og at forældrene til de øvrige aldersgrupper vil gå i kategorien ‘Anden familie og tætte relationer'.
Seende børn (af voksne med syns-handicap)	46.845	4.809	Det antages, at hver person i grupperne 'Studie og arbejds-marked' og 'Ældre' i gennemsnit har 1,5 børn.
Anden familie og tætte relationer	31.954	2.461	Det antages, at hver person i den samlede brugergruppe 'Blinde og svagsynede" i gennemsnit har én øvrig nær og involveret relation.

Synsprofessionelle	**147.645**	**4.968**	
Synskonsulenter	161	161	Det antages, at punktportalen vil være relevant for alle synskonsulenter.
Lærere		280	Det antages, at hvert barn i aldersgruppe 0-17 år er i kontakt med ca. 5 lærere.
Støtte-/specialpædagoger		280	Det antages, at hvert barn i aldersgruppe 0-17 år er i kontakt med ca. 5 støtte- og specialpædagoger.
Sagsbehandlere		2.461	Det antages, at alle potentielle brugere fra brugergruppen 'Blinde og svagsynede' hver er tilknyttet én sagsbehandler.
Hjemmehjælpere/socialmedarbejdere		1.786	Det antages, at alle potentielle brugere fra brugergruppen 'Blinde og svagsynede' i aldersgruppe 68+ år hver er tilknyttet én hjemmehjælper eller socialmedarbejder.
Offentlige myndigheder	**100**	**100**	
Brugere hos offentlige myndigheder	100	100	Det antages, at ca. 100 personer fra de offentlige myndigheder vil være potentielle brugere af en punktportal.
Organisationer og virksomheder	**570**	**570**	
Organisationer og virksomheder	500	500	Det antages, at ca. 500 personer fra forskellige organisationer og virksomheder vil være potentielle brugere af en punktportal.
Samarbejdsorganisationer	20	20	Det antages, at ca. 20 personer fra forskellige organisationer og virksomheder vil være potentielle brugere af en punktportal.
Producenter af hjælpemidler	50	50	Det antages, at ca. 50 personer, der arbejder med at producere hjælpemidler, vil være potentielle brugere af en punktportal.

Hovedindsigter fra brugeranalysen

Det samlede antal potentielle brugere er derfor ca. 15.500. Det forventede antal aktive brugere vil være afhængige af en række interne samt eksterne faktorer, herunder markedsføring, mængde og kvalitet af indholdet mv.

Den primære brugergruppe vil formentlig ikke være de blinde og svagsynede

Gennem analysen er der blevet identificeret en række brugergrupper, udover de blinde og svagsynede, har behov som kunne dækkes af punktportalen. Dog viser analysen også, at de, der har størst behov for viden, erfaringsdeling, nyheder mv. ikke er blinde og svagsynede, men muligvis snarere synsprofessionelle, pårørende, undervisere o.lign.

Såfremt punktportalen bruges af primært synsprofessionelle, pårørende, undervisere osv. vil gruppen af blinde og svagsynede fortsat påvirkes, da eksempelvis øget viden på området vil have en positiv indvirkning på eksempelvis undervisning, behandling eller omgang med blinde og svagsynede.

Den samlede potentielle brugergruppe er af begrænset størrelse

Et grundlæggende element i analysen var den øgede bevidsthed om størrelsen på den samlede potentielle brugergruppe for en punktportal. Analysen konkluderer, at kun en væsentligt begrænset mængde af den totale brugergruppe vurderes til at blive potentielle, faktiske brugere af en punktportal.

Hvor det estimerede antal potentielle brugere vurderes til at være forholdsvist lavt, viser analysen dog, at punktportalen potentielt kan skabe stor værdi for denne gruppe af brugere, som vil få positivt udbytte ved brug af portalen.

Det er afgørende, at punktportalen forankres hos institutionerne på området

Punktportalens brug afhænger af, at den forankres, hvor de forskellige brugergrupper er. Det vil sige, at det er afgørende, at der lægges ressourcer i at få spredt budskabet om punktportalen og sikre, at den aktivt benyttes af bl.a. synscentralerne, skolerne, samarbejdsorganisationerne osv.

Hvis tilbuddet skal have sin fulde effekt, er det centralt at det bliver en aktiv del af aktørlandskabet på blinde- og punktskriftsområdet, hvor brugergrupperne tager portalen til sig, således den bidrager til øget viden, styrkede indsatser mv.

06

Punktportalens indhold



Fra brugerbehov til indhold på punktportalen

På baggrund af en mængde interviews, research og en workshop med relevante aktører i aktørlandskabet er der udarbejdet en række indsigter om de potentielle brugergrupper og deres behov.

Brugergruppernes forskellige behov og ønsker kan oversættes til en række funktioner, som kan implementeres i punktportalen.

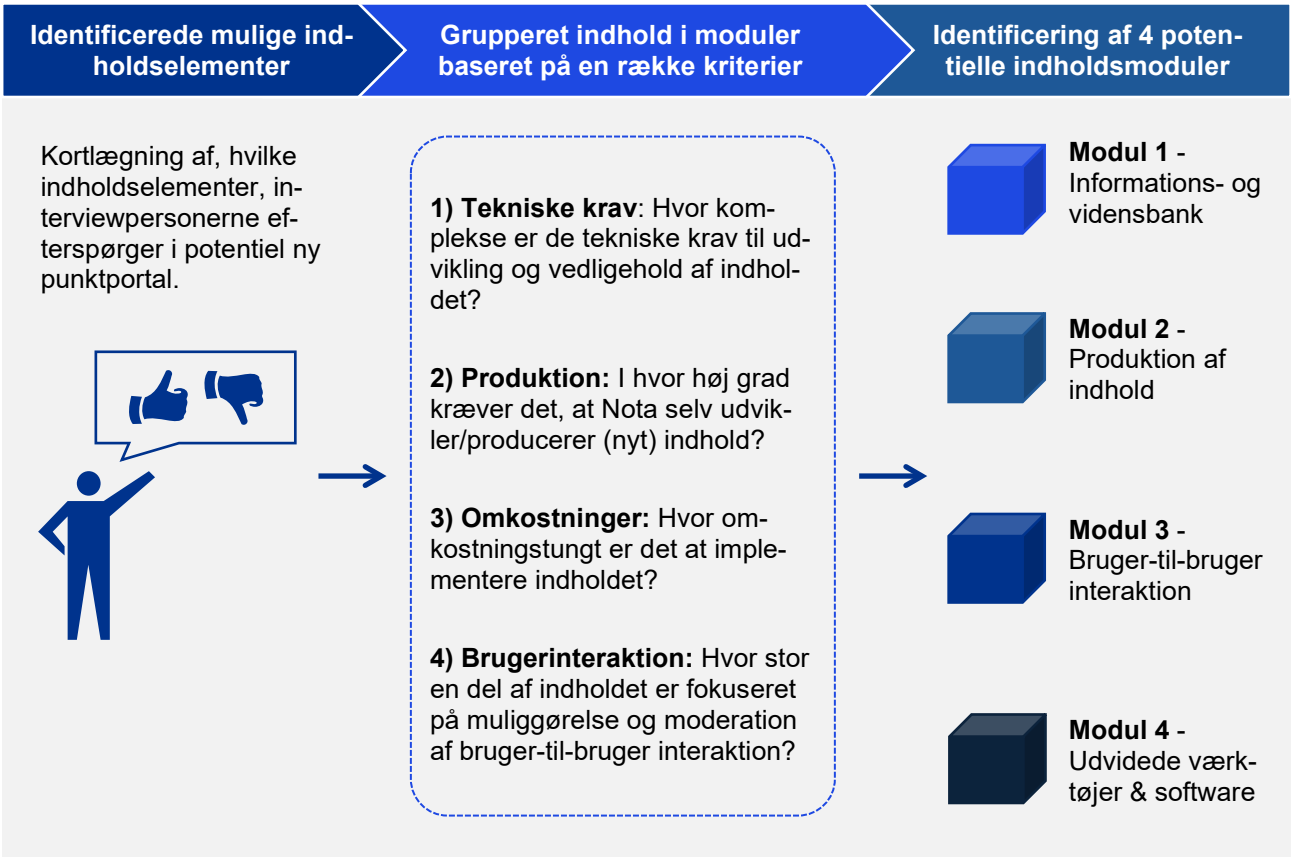
Disse funktioner har forskellige udformninger, tekniske krav, omkostninger samt opfylder brugernes behov på forskellig vis. Derfor samles og præsenteres funktionerne i moduler, som kan implementeres alene eller samlet i forskellige kombinationer.

Modulopbygningen gør det mere overskueligt at vurdere, hvordan hver kombination af funktioner skaber værdi for brugerne, hvor meget disse vil koste, samt hvordan punktportalens ejere kan prioritere implementeringen af indholdet på portalen.



Gruppering af indhold i moduler

Indholdselementerne, der blev identificeret gennem analysen, er grupperet baseret på fire hovedkriterier; tekniske krav, produktion, omkostninger og brugerinteraktion. De to første kriterier er fokuseret på krav til teknik og udvikling af indhold, mens generelle omkostninger og brugerproduceret indhold udgør tredje og fjerde kriterie.



Modulerne kan kombineres på forskellig vis og kan derved imødekomme forskellige behov



Modul 1

1. Informations- og vidensbank

Modul 1 kunne bestå af en landing page og en række subpages. Disse subpages kunne indeholde information, viden og links til øvrige relevante organisationer eller ressourcer. Information og links indhentes fra Nota og andre kilder.



Modul 2

2. Produktion af indhold

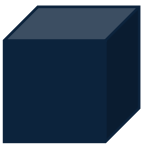
Modul 2 kunne bestå af yderligere og nye informations- og oplysningssider, hvilket vil kræve, at portalens ejere producerer noget af materialet. Information skal til dels produceres fra bunden og kræver derfor flere ressourcer.



Modul 3

3. Bruger-til-bruger interaktion

Modul 3 kunne bestå af indhold, som er fokuseret på interaktion mellem brugere. Dette kunne inkludere et brugerforum samt en mentorordning for brugere af punktskrift.

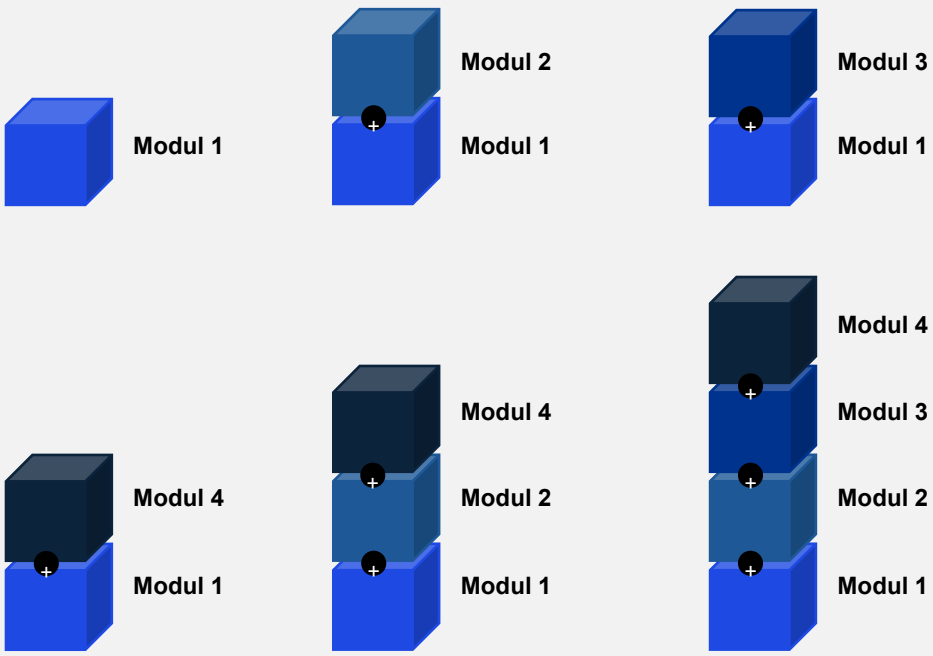


Modul 4

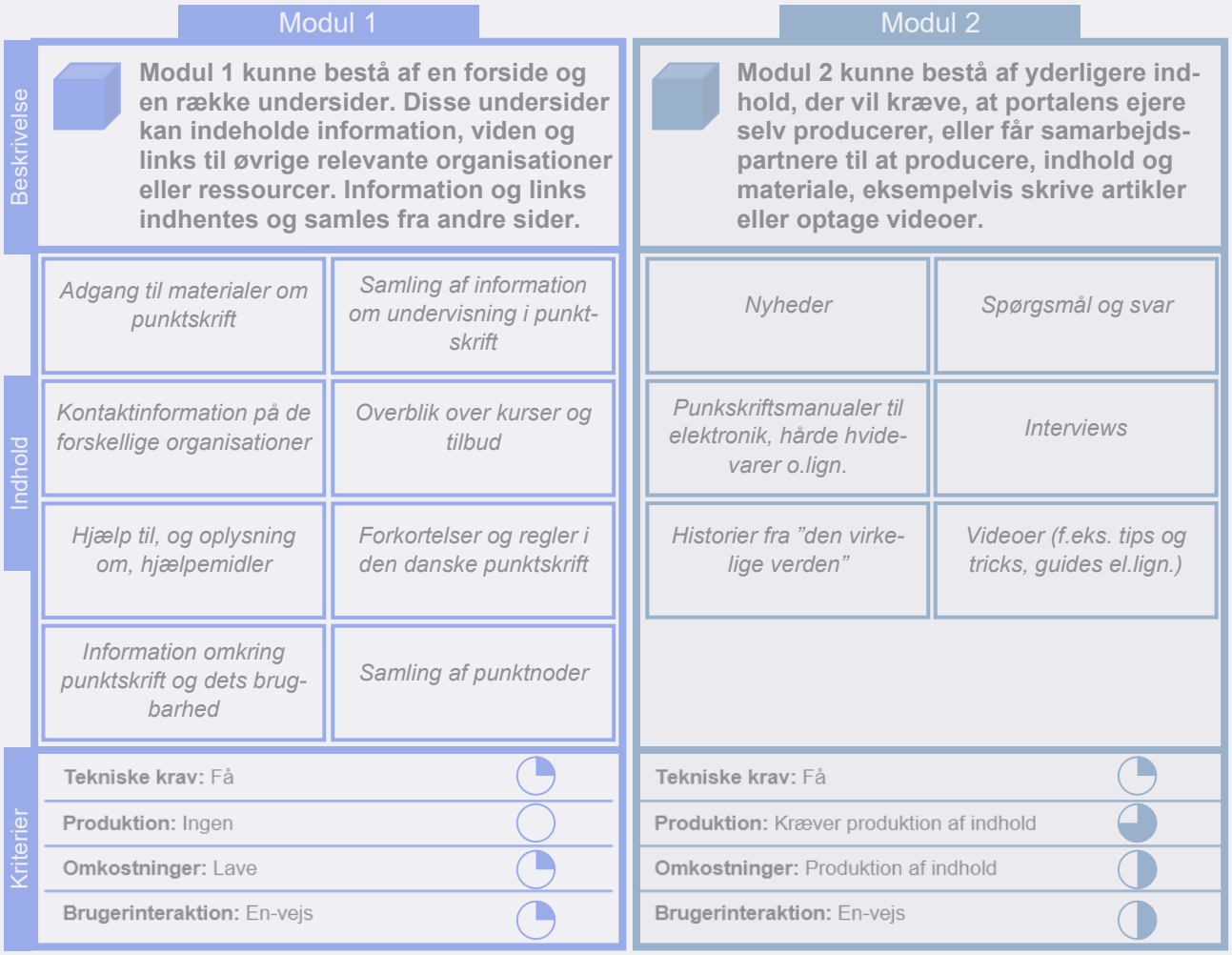
4. Udvidede værktøjer

Modul 4 kunne bestå af forskellige udvidede værktøjer og software, som f.eks. vil give mulighed for at uploade dokumenter og få dem oversat til punktskrift (OCR). Dette modul er mere teknisk kompliceret og kræver flere ressourcer.

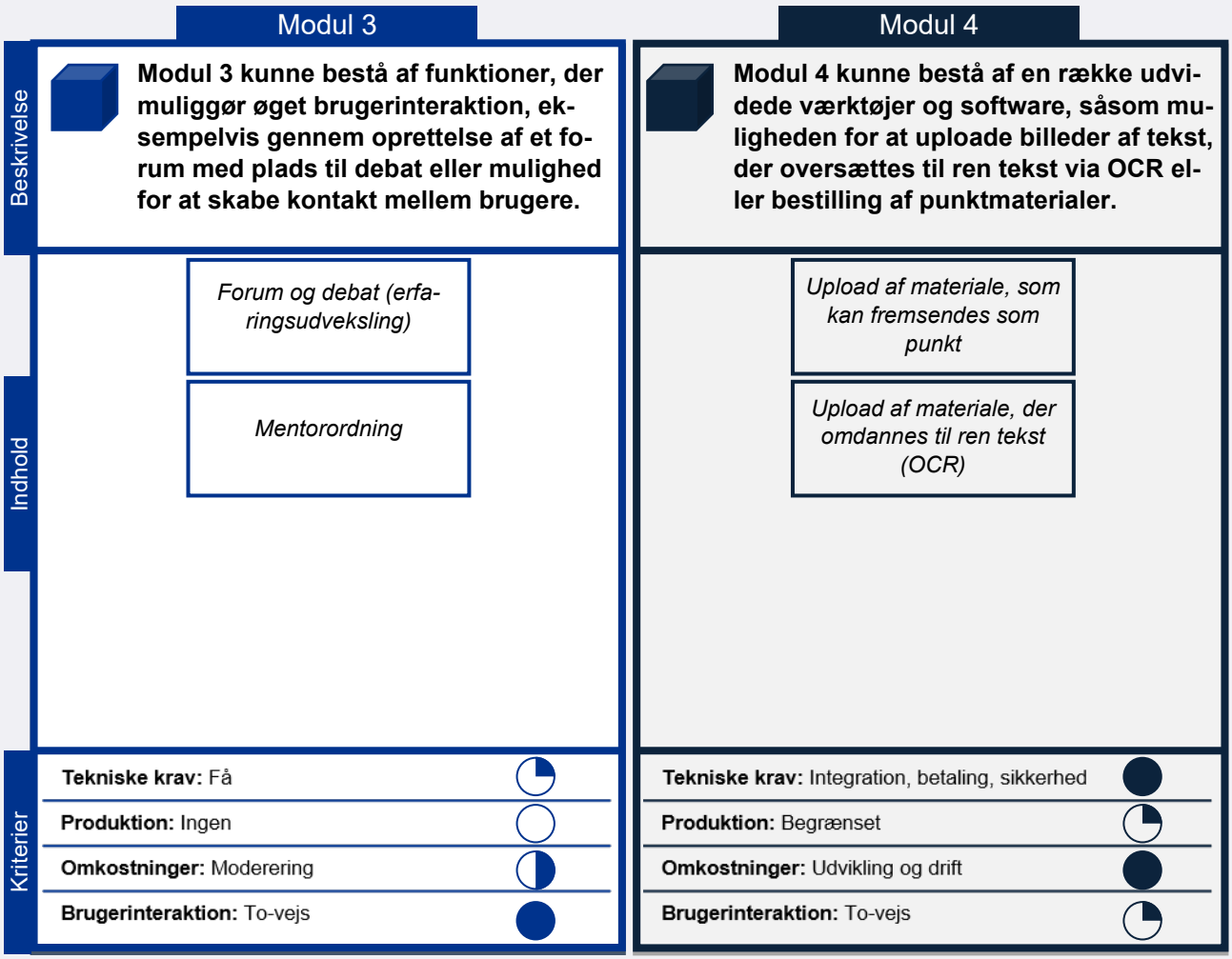
Eksempel på potentielle kombinationer af moduler:



Overblik over modulernes indhold og beskrivelse (1/2)



Overblik over modulernes indhold og beskrivelse (2/2)



Hvilke brugere vil være mest aktive i de forskellige moduler

Modul	Primære brugergrupper
Modul 1 Informations- og vidensbank	 • Blinde og svagsynede • Pårørende • Synsprofesionelle • Organisationer og virksomheder • Offentlige myndigheder
Modul 2 Produktion af indhold	 • Blinde og svagsynede • Pårørende • Synsprofesionelle • Organisationer og virksomheder • Offentlige myndigheder
Modul 3 Bruger-til-bruger interaktion	 • Blinde og svagsynede • Pårørende • Synsprofesionelle
Modul 4 Udvidede værktøjer	 • Blinde og svagsynede • Pårørende

Modul 1 og 2 har potentiale til at skabe værdi for flest brugergrupper

Gennem analysen blev behovet for funktionerne, der inkluderes i ***modul 1***, fremhævet af interviewpersoner fra alle fem identificerede brugergrupper.

Da størstedelen af interviewpersonerne nævnte behov for at fremsøge information, finde relevante links og få øget viden om punktskrift, vurderes modul 1 til at være centralt for alle de identificerede brugergrupper. Derfor vil dette modul i den videre analyse udgøre en basis implementering for de øvrige moduler.

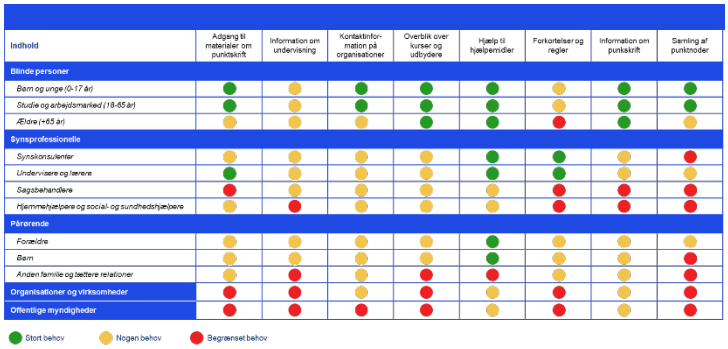
I ***modul 2*** vurderes målgruppen til at være lige så bred, da dens indhold ligeledes er relevant for alle interviewpersoner.

I de resterende moduler bliver målgruppen mere smal, da dens indhold formentlig vil skabe værdi og opfylde behov for en væsentlig smallere målgruppe.

Kortlægning af brugernes behov

Hvert indholdselement og/eller funktion er blevet vurderet på baggrund af, hvor stort behovet for netop dét er for hver af de identificerede brugergrupper.

Se bilag C for den samlede behovsvurdering.



Illustrativt eksempel

07

Samlet vurdering af modulerne

Proces for den samlede vurdering af modulerne

For hvert modul analyseres implementerings- og driftsomkostningerne. Dernæst udarbejdes fem gevinstkategorier på baggrund af dé behov og gevinster, der blev identificeret i den kvalitative analyse. Hvert modul evalueres herefter baseret på kategoriseringen og modtager en samlet score. Alt dette indgår i den samlede vurdering af de fire moduler, hvor der gås i dybden med indhold, gevinster, omkostninger, risici og samarbejdsmodeller.

Omkostningsanalyse

De fire identificerede indholdsmoduler er blevet gennemgået af en ekspert, der har vurderet og estimeret omkostningerne for implementering- og drift af løsningen. Disse er stillet op i to kategorier; en høj og en lavomkostningsvurdering.

Modul	Omkostningstype	Implementering		Drift (5-årig periode)	
		Lav	Høj	Lav	Høj
1	Implementeringsomkostninger	68.000 kr.	149.000 kr.	-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	233.000 kr.	437.000 kr.
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	23.000 kr.	34.000 kr.
	Totalomkostninger	**324.000 kr. - 620.000 kr.**			
2	Implementeringsomkostninger	*(dækkes af modul 1)*		-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	-	-
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	229.000 kr.	344.000 kr.
	Totalomkostninger	**229.000 kr. - 344.000 kr.**			
3	Implementeringsomkostninger	46.000 kr.	109.000 kr.	-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	36.000 kr.	76.000 kr.
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	149.000 kr.	299.000 kr.
	Totalomkostninger	**231.000 kr. – 484.000 kr.**			
4	Implementeringsomkostninger	47.000 kr.	121.000 kr.	-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	65.000 kr.	148.000 kr.
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	76.000 kr.	153.000 kr.
	Totalomkostninger	**188.000 kr. – 422.000 kr.**			

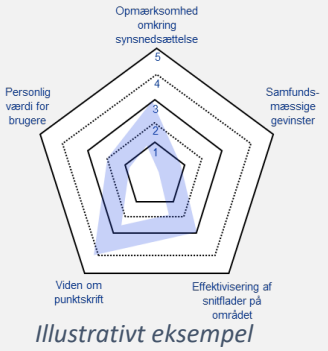
Kategorisering af gevinster

Gennem analysen er der identificeret en række gevinster, som er sat op i fem forskellige gevinstkategorier. Opdelingen i gevinstkategorier synliggør den brede og diverse værdiskabelse som punktportalen kan sikre sine brugere, samfundet, aktørerne på synsområdet o.lign.

- Opmærksomhed omkring synsnedsættelse
- Samfundsmæssige gevinster
- Effektivisering af snitflader på området
- Viden om punktskrift
- Personlig værdi for brugere

Evaluering af gevinster

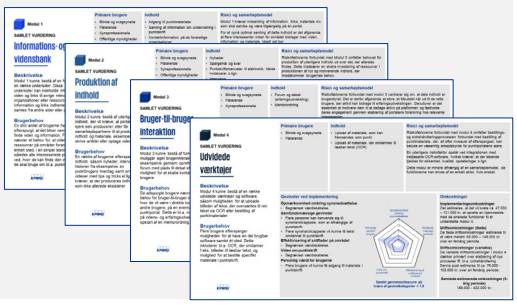
De fire indholdsmoduler (se afsnit 5) er blevet vurderet inden for de fem identificerede gevinstkategorier, for at tydeliggøre den konkrete værdiskabelse inden for hver kategori. Hermed kan det vurderes hvordan, hvor meget og for hvem hvert modul kan skabe værdi.



Illustrativt eksempel

Udarbejdelse af samlet vurdering

Vurderingen af de potentielle gevinster er sammenstillet i en samlet vurdering per modul, som inkluderer en kortlægning af omkostninger, risici, gevinster mv. mv.



Beskrivelse af omkostningsanalysen

I beregningen er omkostningerne opdelt i implementerings-, drifts- og interne variable omkostninger. Alle omkostningsberegningerne er opstillet i to scenarier; høj og lav. ”Høj” referer til et worst-case scenarie, hvor der tænkes ind i det værste og dyreste scenarie for implementering og drift af modulet, mens ”lav” referer til et best-case scenarie, hvor der tænkes ind i det bedste og billigste scenarie.

Omkostningerne for modul 2-4 er tænkt som ekstra tilføjelser til omkostningerne for modul 1, da det forventes, at modul 1 implementeres som ”basis” for dem alle. Ved kombination af ét eller flere moduler kan der desuden være besparelser på visse omkostninger. Alle omkostninger er beregnet ud fra den antagelse, at WordPress benyttes til den potentielle punktportal, og at denne derfor ikke egenudvikles fra bunden.

En forkortet version af omkostningsanalysen præsenteres på næste side mens den fulde analyse med antagelser, estimater, de samlede omkostninger mv. findes i bilag B.

Omkostningsforklaringer

Implementeringsomkostningerne omfatter de omkostninger, det vil kræve, at udvikle, implementere og idriftsætte modulet.

Driftsomkostninger (faste) omfatter de løbende omkostninger, der er nødvendige for at drive en potentiel punktportal, herunder bl.a. webhosting og søgemaskineoptimering. Driftsomkostningerne vil typisk samles i en serviceaftale med den valgte WordPress supportvirksomhed.

Driftsomkostninger (variable) omfatter de ressourcer (lønomkostninger), der skal afsættes til f.eks. at indsamle, vedligeholde og producere indhold.

Omkostninger (best case)	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Implementering					
Oprettelse af portal og undersider	20.000				
Analytics-løsning	5.000				
UX	10.000				
Buffer til uforudsete omkostninger	10.000				
Indsamling af materiale (intern lønomkostning)	22.306				
Driftsomkostninger					
Faste					
Supportaftale	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Webhosting	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Domænenavn	100	100	100	100	100
Søgemaskineoptimering	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Yderligere markedsføring	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Variable					
Vedligehold af materiale	4.581	4.581	4.581	4.581	4.581
Totale omkostninger	**119.087 kr.**	**51.181 kr.**	**51.181 kr.**	**51.181 kr.**	**51.181 kr.**

Resultat	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Akkumuleret resultat	**119.087 kr.**	**170.268 kr.**	**221.449 kr.**	**272.630 kr.**	**323.811 kr.**

Omkostninger (worst case)	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Implementering					
Oprettelse af portal og undersider	35.000 kr.				
Analytics-løsning	10.000 kr.				
UX	30.000 kr.				
Buffer til uforudsete omkostninger	40.000 kr.				
Indsamling af materiale (intern lønomkostning)	34.359 kr.				
Driftsomkostninger					
Faste					
Supportaftale	30.000 kr.	30.000 kr.	30.000 kr.	30.000 kr.	30.000 kr.
Webhosting	7.000 kr.	7.000 kr.	7.000 kr.	7.000 kr.	7.000 kr.
Domænenavn	400 kr.	400 kr.	400 kr.	400 kr.	400 kr.
Søgemaskineoptimering	30.000 kr.	30.000 kr.	30.000 kr.	30.000 kr.	30.000 kr.
Yderligere markedsføring	20.000 kr.	20.000 kr.	20.000 kr.	20.000 kr.	20.000 kr.
Variable					
Vedligehold af materiale	6.872 kr.	6.872 kr.	6.872 kr.	6.872 kr.	6.872 kr.
Totale omkostninger	**243.630 kr.**	**94.272 kr.**	**94.272 kr.**	**94.272 kr.**	**94.272 kr.**

Resultat	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Akkumuleret resultat	**243.630 kr.**	**337.902 kr.**	**432.174 kr.**	**526.445 kr.**	**620.717 kr.**

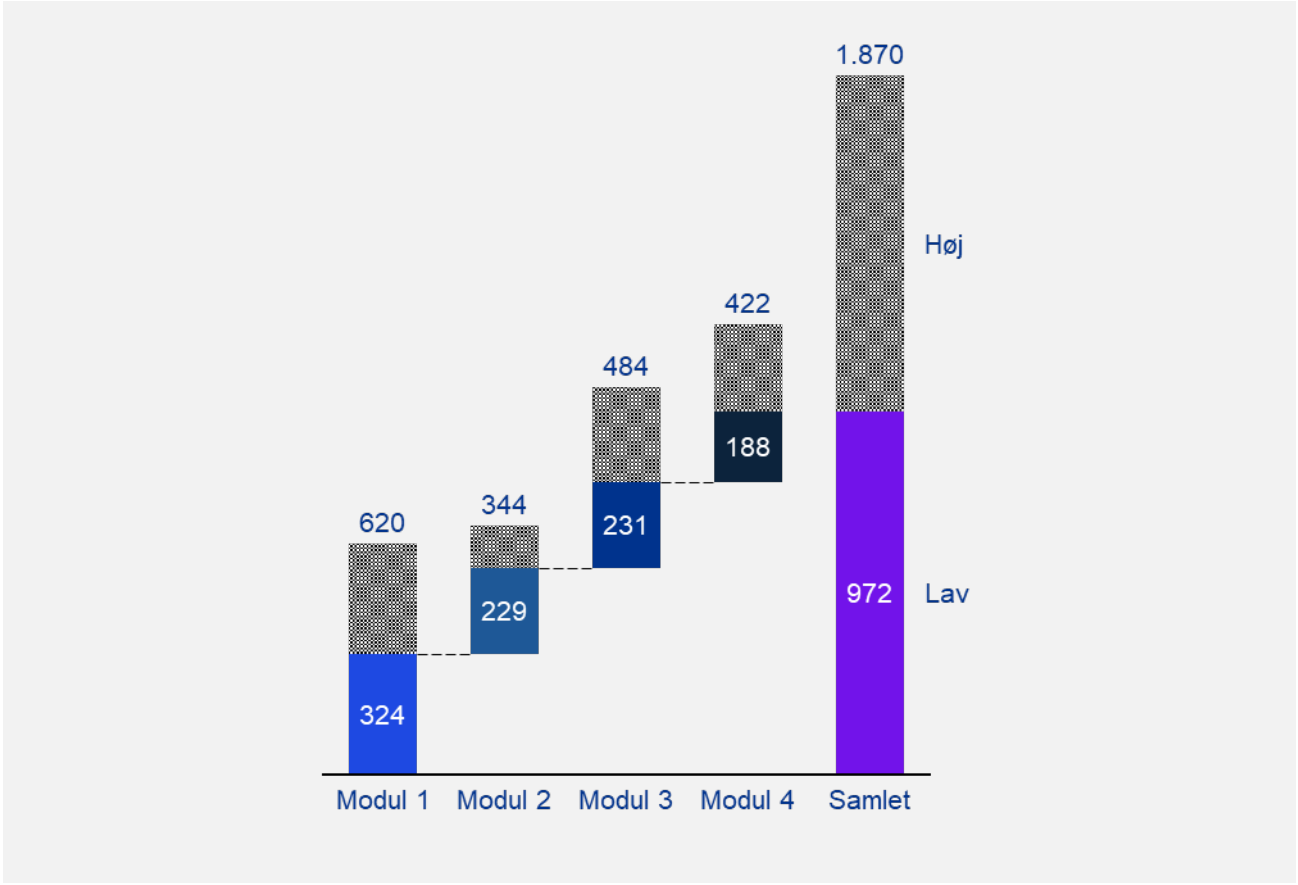
Omkostningsanalyse af modulerne

I beregningen er omkostningerne opdelt i implementerings-, drifts- og interne variable omkostninger. Alle omkostningsberegningerne er opstillet i to scenarier; høj og lav. "Høj" referer til et worst-case scenarie, hvor der tænkes ind i det værste og dyreste scenarie for implementering og drift af modulet, mens "lav" referer til et best-case scenarie, hvor der tænkes ind i det bedste og billigste scenarie.

Modul	Omkostningstype	Implementering		Drift (5-årig periode)	
		Lav	Høj	Lav	Høj
 1	Implementeringsomkostninger	68.000 kr.	149.000 kr.	-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	233.000 kr.	437.000 kr.
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	23.000 kr.	34.000 kr.
	Totalomkostninger	**324.000 kr. - 620.000 kr.**			
 2	Implementeringsomkostninger	*(dækkes af modul 1)*		-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	-	-
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	229.000 kr.	344.000 kr.
	Totalomkostninger	**229.000 kr. - 344.000 kr.**			
 3	Implementeringsomkostninger	46.000 kr.	109.000 kr.	-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	36.000 kr.	76.000 kr.
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	149.000 kr.	299.000 kr.
	Totalomkostninger	**231.000 kr. – 484.000 kr.**			
 4	Implementeringsomkostninger	47.000 kr.	121.000 kr.	-	-
	Driftsomkostninger (faste)	-	-	65.000 kr.	148.000 kr.
	Driftsomkostninger (variable)	-	-	76.000 kr.	153.000 kr.
	Totalomkostninger	**188.000 kr. – 422.000 kr.**			

Alle tal er afrundet til nærmeste 1.000 før summering

Figuren nedenfor illustrerer den samlede pris (i tusinder kr.) for henholdsvis det lave og det høje omkostningsscenarie.



Forklaring af de fem forskellige typer af gevinstkategorier

Opmærksomhed omkring synsnedsættelse	Gevinstkategori, som vedrører værdiskabelse ved at skabe øget opmærksomhed omkring synsnedsættelse og det at leve med synsnedsættelse, herunder hvorvidt flere får et indblik i, hvordan det er at have synsnedsættelse og f.eks. at være bruger af punktskrift.
Samfundsmæssige gevinster	Gevinstkategori, der omhandler den økonomiske eller samfundsmæssige værdiskabelse, punktportalen kunne resultere i, f.eks. om portalen på længere sigt kan frigive ressourcer, som fører til en økonomisk gevinst for samfundet.
Effektivisering af snitflader på området	Gevinstkategori, der omhandler effektiviseringen af snitfladerne på det specialiserede område vedrørende punktskrift. Dvs., om de aktører, som findes på området, vil opnå et bedre samarbejde, opleve færre udfordringer og arbejde mere effektivt med målgruppen.
Viden om punktskrift	Gevinstkategori, som omhandler øgning af det generelle videns- og kompetence niveau for punktskrift. Eksempelvis i hvor høj grad viden omkring punktskrift spredes, bliver mere tilgængelig og når ud til flere mennesker.
Personlig værdi for brugere	Gevinstkategori, der vedrører den værdi en punktportal ville kunne skabe for brugeren selv. Dette inkluderer bl.a. om portalen løser nogle personlige udfordringer, skaber personlig motivation til eksempelvis at lære punktskrift, el.lign.

Modulerne rammer forskellige behov og værdiskabelsesfaktorer

Modulerne scorer højest på viden og personlig værdi

Generelt scorer alle modulerne samlet højest på "Viden om punktskrift" og "Personlig værdi for brugere". Samtidig bliver det tydeligt, at en potentiel punktportals samfundsmæssige gevinster vurderes til at være mindre bl.a. grundet den meget smalle målgruppe, hvortil det bliver tydeligt, portalens primære værdiskabelse er på det personlige plan og i aktørlandskabet. På tværs af alle gevinstkategorierne vil modul 1 og modul 2 have den største umiddelbare værdiskabelse på tværs af gevinstkategorierne.

	Opmærksomhed omkring synsnedsættelse	Samfundsmæssige gevinster	Effektivisering af snitflader på området	Viden om punktskrift	Personlig værdi for brugere
Modul 1	3	1	4	4	2
Modul 2	2	2	2	4	4
Modul 3	1	2	1	4	5
Modul 4	2	1	1	1	4
Gennemsnit	*2*	*1,5*	*2*	*3,25*	*3,75*

Samlet gennemsnitsscore på tværs af gevinstkategorier

Modul 1	2,8
Modul 2	2,8
Modul 3	2,6
Modul 4	1,8

Modul 1

SAMLET VURDERING

Informations- og vidensbank

Beskrivelse

Modul 1 kunne bestå af en forside og en række undersider. Disse undersider kan indeholde information, viden og links til øvrige relevante organisationer eller ressourcer. Information og links indhentes og samles fra andre sider eller partnere.

Brugerbehov

En stor andel af brugerne har efterspurgt, at det bliver nemmere at finde viden og information. Flere nævner et behov for, at viden og ressourcer på området forankres ét enkelt sted, i en simpel løsning, således alle interesserede personer ved, hvor de kan finde den information de skal bruge om bl.a. punktskrift.

Primære brugere

- Blinde og svagsynede
- Pårørende
- Synsprofessionelle
- Offentlige myndigheder
- Virksomheder og organisationer

Indhold

- Adgang til materialer om punktskrift
- Samling af information om undervisning i punktskrift
- Kontaktinformation på de forskellige organisationer
- Overblik over kurser og tilbud
- Hjælp til, og oplysning om, hjælpemidler
- Forkortelser og regler i den danske punktskrift
- Information omkring punktskrift og dets brugbarhed
- Samling af punktnoder

Risici og samarbejdsmodel

Modul 1 kræver indsamling af information, links, materiale mv, som skal samles og være tilgængelig på én portal.

For at opnå optimal samling af dette indhold er det afgørende, at flere interessenter inden for området bidrager med viden, information og materiale. Ideelt set bør nøglesamarbejdspartnere inkludere øvrige organisationer, som opererer inden for punkt- og blindeområdet, der kan berige indholdet med relevant information, og gøre modulet mest anvendeligt for deres samlede brugergrupper.

En væsentlig risiko ved denne tilgang er, at indholdets kvalitet og mængde kan påvirkes af aktørernes villighed til at samarbejde om at samle deres viden og indhold ét sted.

Gevinster ved implementering

Opmærksomhed omkring synsnedsættelse

- Øget forståelse for punktskriften og de muligheder, den skaber, for synshandicappede.
- Øget forståelse for, hvordan man bedre kan skabe inklusion for synshandicappede.

Samfundsmæssige gevinster

- Mulighed for, at flere lærer punktskrift, hvilket positivt påvirker deres muligheder for uddannelse og indtræden på arbejdsmarkedet.

Effektivisering af snitflader på området

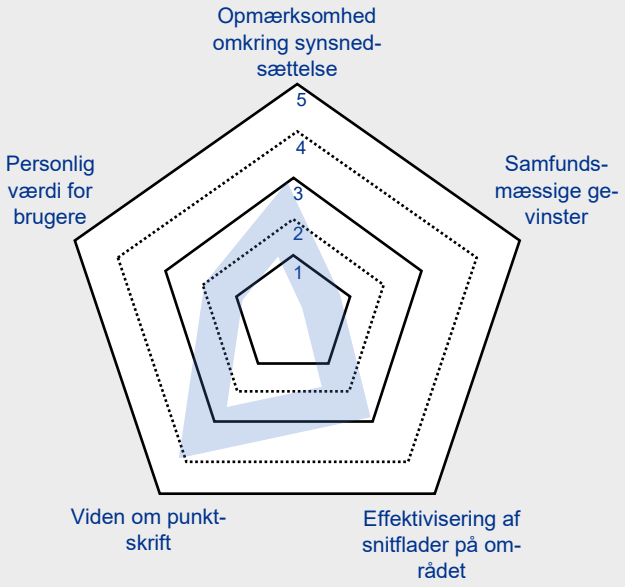
- Øget vidensdeling på tværs af kommuner og aktører.
- Mindre ressourcebrug ift. at holde flere portaler opdateret.

Viden om punktskrift

- Øget viden om punktskriftens mange brugsscenarier.

Personlig værdi for brugerne

- Lette adgang til information, materialer og ressourcer som brugerne tidligere kan have haft svært ved at finde.



Samlet gennemsnitsscore på tværs af gevinstkategorier = 2,8

Omkostninger

Implementeringsomkostninger

Det estimeres, at det vil koste ca. 68.000 – 149.000 kr. at oprette en hjemmeside med de ønskede funktioner til at understøtte modul 1.

Driftsomkostninger (faste)

De faste driftsomkostninger estimeres til at være mellem 233.000 – 437.000 kr. over en femårig periode.

Driftsomkostninger (variable)

De variable driftsomkostninger i modul 1 dækker primært over indsamling og vedligehold af materialet på portalen. Denne post estimeres til ca. 23.000 - 34.000 kr. over en femårig periode.

Samlede estimerede omkostninger (5-årig periode)

324.000 - 620.000 kr.



Modul 2

SAMLET VURDERING

Produktion af indhold

Beskrivelse

Modul 2 kunne bestå af yderligere indhold, der vil kræve, at portalens ejere selv producerer, eller får samarbejdspartnere til at producere, indhold og materiale, eksempelvis skrive artikler eller optage videoer.

Brugerbehov

En række af brugerne efterspørger nyt indhold, såsom nyheder, interviews og historier fra eksempelvis en punktbrugers hverdag samt små videoer med tips og tricks el.lign., der kræver, at der produceres indhold, som ikke allerede eksisterer.

Primære brugere

- Blinde og svagsynede
- Pårørende
- Synsprofessionelle
- Offentlige myndigheder
- Virksomheder og organisationer

Indhold

- Nyheder
- Spørgsmål og svar
- Punkskriftsmanualer til elektronik, hårde hvidevarer o.lign.
- Interviews
- Historier fra ”den virkelige verden”
- Videoer (f.eks.tips og tricks, guides el.lign.)

Risici og samarbejdsmodel

Risikofaktorerne forbundet med Modul 2 omfatter behovet for produktion af yderligere indhold ud over det, der allerede findes. Dette indebærer en ekstra investering af ressourcer i produktionen af nyt og motiverende indhold, der imødekommer brugernes behov.

Det er af afgørende betydning, at det producerede indhold vedligeholdes og opdateres jævnligt, da der ellers er risiko for, at brugerne ikke aktivt vil engagere sig med indholdet.

I dette modul er samarbejdet mellem organisationerne ligeledes relevant, da det vil have betydning for kvaliteten af indholdet på portalen, samt hvor bredt dette favner, at så mange forskellige aktører og brugere som muligt involveres.

Gevinster ved implementering

Opmærksomhed omkring synsnedsættelse

- Øget fokus på blindeområdet.
- Større forståelse for generelle problematikker inden for området.
- Flere punktbrugere, pårørende o.lign. får mulighed for at fortælle deres historie.

Samfundsmæssige gevinster

- Flere personer med synsnedsættelse kan blive mere selvhjulpne.

Effektivisering af snitflader på området

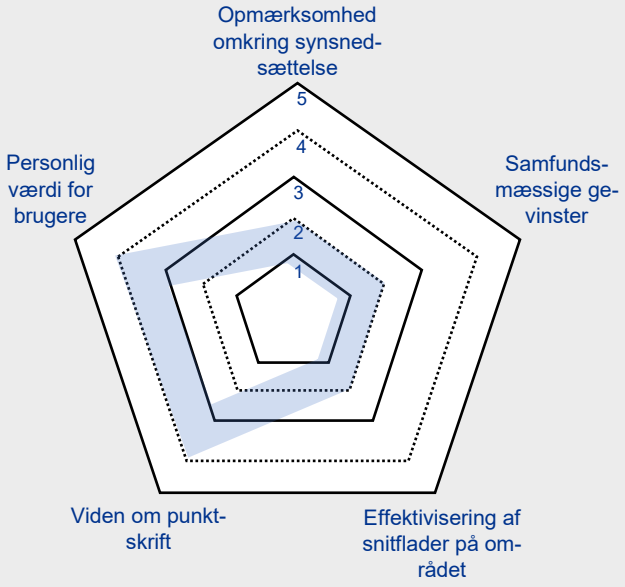
- Flere aktører på området kan holde sig opdateret på området og koordinere indsatsen.

Viden om punktskrift

- Mere aktuel viden omkring udviklingen på området
- Lettere adgang til information vedrørende generelle problemstillinger.

Personlig værdi for brugerne

- Lettere adgang til nyheder, materialer og svar på generelle problemstillinger.
- Flere kan opleve en følelse af at identificere sig med personer i samme situation.



Samlet gennemsnitsscore på tværs af gevinstkategorier = 2,8

Omkostninger

Implementeringsomkostninger
Der forventes ingen ekstra implementeringsomkostninger i modul 2, da disse dækkes af omkostningerne for modul 1.

Driftsomkostninger (faste)
Der forventes ingen ekstra faste driftsomkostninger i modul 2, da disse dækkes af omkostningerne for modul 1.

Driftsomkostninger (variable)
De variable driftsomkostninger i modul 2 dækker primært over produktion af indhold på portalen. Denne post estimeres til ca. 229.000 - 344.000 kr. over en femårig periode.

Samlede estimerede omkostninger (5-årig periode)
229.000 - 344.000 kr.

Modul 3

SAMLET VURDERING

Bruger-til-bruger interaktion

Beskrivelse

Modul 3 kunne bestå af funktioner, der muliggør øget brugerinteraktion, eksempelvis gennem oprettelse af et forum med plads til debat eller mulighed for at skabe kontakt mellem brugere.

Brugerbehov

De adspurgte brugere nævnte er behov for bruger-til-bruger interaktion, hvor de vil være i direkte kontakt med andre brugere, på en eventuel punktportal. Dette er bl.a. med henblik på videns- og erfaringsudveksling eller opstart af en mentorordning.

Primære brugere

- Blinde og svagsynede
- Pårørende
- Synsprofessionelle

Indhold

- Forum og debat (erfaringsudveksling)
- Mentorordning

Risici og samarbejdsmodel

Risikofaktorerne forbundet med modul 3 centrerer sig om, at dets indhold er brugerstyret. Det er derfor afgørende at sikre, at tilbuddet når ud til de rette brugere, der aktivt kan bidrage til erfaringsudvekslingen. Derudover er det essentielt at motivere dem til at deltage aktivt på platformen og fastholde deres engagement gennem etablering af portalens forankring hos relevante interessenter.

Et yderligere opmærksomhedspunkt er, portalens ejere skal afsætte yderligere ressourcer til vedligeholdelse og moderering af fora, især hvis retningslinjerne ikke overholdes. Det er også afgørende, at der etableres gensidig tillid mellem brugerne, eksempelvis ifm. mentorordningen.

Dette modul er mindre afhængig af en samarbejdsmodel, da det primært drives af bruger-til-bruger interaktion.

Gevinster ved implementering

Opmærksomhed omkring synsnedsættelse

- Begrænset værdiskabelse.

Samfundsmæssige gevinster

- Flere synsprofessionelle kan dele erfaringer med fagpersoner i samme situation, hvilket mitigerer videnstab på tværs af f.eks. kommuner.
- Pårørende kan vidensdele med hinanden og dermed i højere grad støtte i oplæringen og aflaste andre tilbud.

Effektivisering af snitflader på området

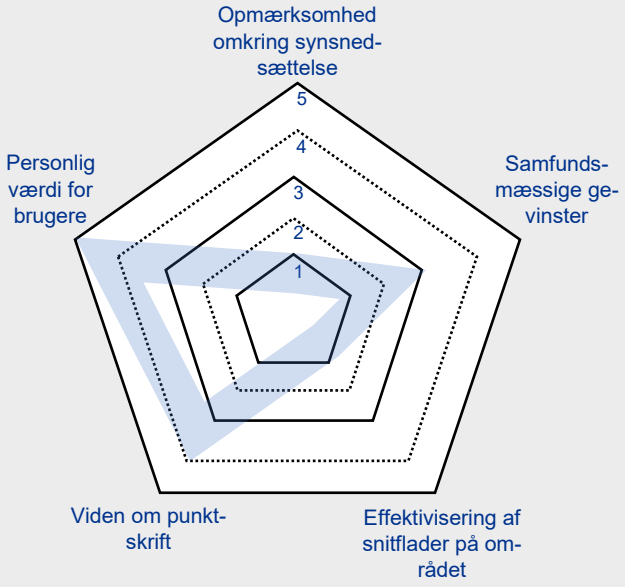
- Øget samarbejde og vidensdeling mellem forskellige aktører inden for området.

Viden om punktskrift

- Øget vidensdeling fra forskellige aktører på området, som kan forbedre delingen af specialviden.

Personlig værdi for brugerne

- Flere brugere kan få svar og hjælp til specifikke problemstillinger, fra personer i samme situation eller fra mere erfarne punktbrugere.



Samlet gennemsnitsscore på tværs af gevinstkategorier = 2,6

Omkostninger

Implementeringsomkostninger

Det estimeres, at det vil koste ca. 46.000 – 109.000 kr. at oprette en hjemmeside med de ønskede funktioner til at understøtte modul 3, udover de basis funktioner, som medføres fra modul 1.

Driftsomkostninger (faste)

De faste driftsomkostninger inkludere b.la. GDPR-optimering ved bruger-login og estimeres til at være mellem 36.000 – 76.000 kr. over en femårig periode.

Driftsomkostninger (variable)

De variable driftsomkostninger i modul 3 dækker bl.a. over moderering af indhold. Denne post estimeres til ca. 149.000 - 299.000 kr. over en femårig periode.

Samlede estimerede omkostninger (5-årig periode)

231.000 - 484.000 kr.

Modul 3

SAMLET VURDERING

Udvidede værktøjer

Beskrivelse

Modul 3 kunne bestå af funktioner, der muliggør øget brugerinteraktion, eksempelvis gennem oprettelse af et forum med plads til debat eller mulighed for at skabe kontakt mellem brugere.

Brugerbehov

De adspurgte brugere nævnte er behov for bruger-til-bruger interaktion, hvor de vil være i direkte kontakt med andre brugere, på en eventuel punktportal. Dette er bl.a. med henblik på videns- og erfaringsudveksling eller opstart af en mentorordning.

Primære brugere

- Blinde og svagsynede
- Pårørende
- Synsprofessionelle

Indhold

- Upload af materiale, som kan fremsendes som punkt
- Upload af materiale, der omdannes til ren tekst (OCR)

Risici og samarbejdsmodel

Risikofaktorerne forbundet med modul 4 omfatter bestillings- og ordrehåndteringsprocessen forbundet med bestilling af punktmateriale, der, alt efter niveauet af efterspørgsel, kan betyde en væsentlig arbejdsbyrde for punktportalens ejere.

En yderligere risikofaktor opstår ved integrationen med tredjeparts-OCR-software, hvilket kræver, at der løbende tjekkes for sikkerhed, kvalitet, opdateringer o.lign.

Dette modul er mindre afhængig af en samarbejdsmodel, da funktionerne kan drives af en enkelt aktør, hvis ønsket.

Gevinster ved implementering

Opmærksomhed omkring synsnedsættelse

- Begrænset værdiskabelse.

Samfundsmæssige gevinster

- Flere personer kan henvende sig til synshandicappede, som er afhængige af punktskrift.
- Flere synshandicappede vil kunne få tekst omdannet til punktskrift.

Effektivisering af snitflader på området

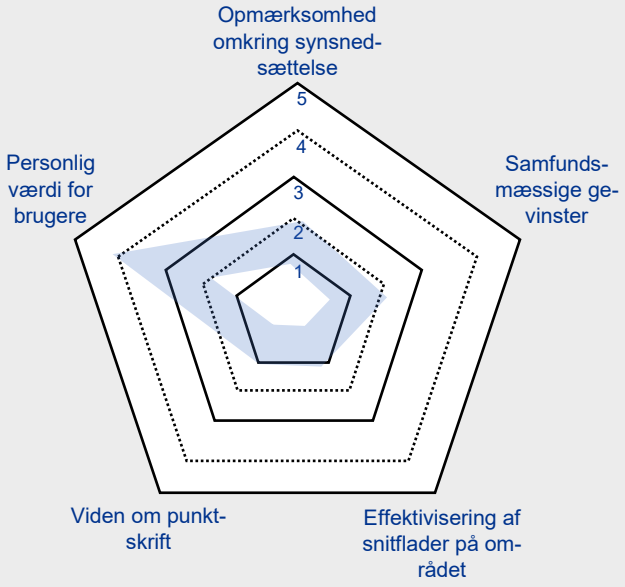
- Begrænset værdiskabelse.

Viden om punktskrift

- Begrænset værdiskabelse.

Personlig værdi for brugerne

- Flere brugere vil kunne få adgang til materiale i punktskrift.



Samlet gennemsnitsscore på tværs af gevinstkategorier = 2,6

Omkostninger

Implementeringsomkostninger
Det estimeres, at det vil koste ca. 47.000 – 121.000 kr. at oprette en hjemmeside med de ønskede funktioner til at understøtte modul 4.

Driftsomkostninger (faste)
De faste driftsomkostninger estimeres til at være mellem 65.000 – 148.000 kr. over en femårig periode.

Driftsomkostninger (variable)
De variable driftsomkostninger i modul 4 dækker primært over etablering af nye processer ift. bl.a. ordrehåndtering. Denne post estimeres til ca. 76.000 - 153.000 kr. over en femårig periode.

Samlede estimerede omkostninger (5-årig periode)
188.000 - 422.000 kr.

08

Anbefalinger og opsamling

Endelig vurdering og anbefaling

Baseret på analysen, herunder kvalitative input fra potentielle brugere og øvrige interessenter fra aktørlandskabet, samt en omkostningsanalyse af de forskellige indholdsmoduler, ser vi to mulige scenarier. Valget om fremgangsmåde er ikke en ikke økonomisk beslutning, men mere en beslutning om, hvorledes man ønsker at understøtte punktskrift for at få størst mulig værdiskabelse.

1 Ingen implementering af punktportalen

Grundet den smalle målgruppe, og dermed begrænsede værdiskabelse, samt øget kompleksitet ift. design af samarbejdsstrukturer med øvrige aktører, vurderes det, at det ikke nødvendigvis kan betale sig at implementere punktportalen.

2 Implementering af Modul 1

Der er brugere, der efterspørger en punktportal, men det er ikke mange. Dog vurderes en løsning, hvor modul 1 implementeres, til at være billig og simpel nok til, at det kan give mening at implementere alligevel.

Såfremt det besluttes at gå videre med idéen om en punktportal anbefaler KPMG at der startes med at implementere modul 1. På denne måde sikres det, at der cementeres en plads i aktørlandskabet og at der skabes opmærksomhed om ikke kun blindeområdet, men også punktportalen.

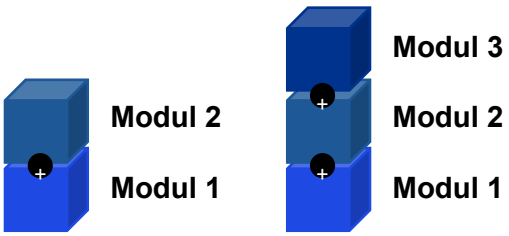
Det er vores anbefaling at starte med en basisside, og vurdere omfanget af aktivitet, førend der investeres yderligere midler.



Modul 1

Evt. kommende implementering af modul 2 og 3

Implementering af modul 1 muliggør en senere implementering af modul 2 og/eller 3. Dette bør gøres på baggrund af en kvantitativ vurdering af aktivitet på portalen samt kvalitativ vurdering af dens værdiskabelse. Det kunne f.eks. være en kort proces, som gennemføres et år efter portalens ibrugtagning, hvor særligt aktivitet på siden samt brugeroplevelser kunne inddrages.



Næste trin, hvis punktportalen skal lanceres

01

Design af samarbejde- og organiseringsstruktur, herunder bl.a.:

- Design og opsætning governancestrukturer
- Definering af roller og ansvar
- Opsætning af kommunikationskanaler

02

Udarbejdelse af detaljeret plan og strategi for portalens indhold og opbygning (udføres enten internt eller eksternt), herunder bl.a.:

- Kravspecifikation
- Design af softwarearkitektur
- Design af Brugergrænseflade (UI) og Brugeroplevelse (UX)
- Database- og Datamodeldesign
- Sikkerhedsdesign

03

Implementering og go-live af løsningen, hvilket inkluderer en række planlægningsopgaver, herunder bl.a.:

- Ekstern kommunikation og markedsføring
- Kvalitetssikring før lancering
- Brugertræning
- Intern træning af relevante, tilknyttede medarbejdere

04

Vedligehold af løsningen efter denne implementeres og lanceres, for at sikre relevans og kvalitet, hvilket bl.a. inkluderer:

- Kontinuerlig gennemgang og opdatering af portalens indhold
- Løbende test og kvalitetskontrol
- Fejlhåndtering og support
- Løbende interaktion med brugerne mhp. feedback



Hvilke spørgsmål kunne Nota overveje, inden der træffes en beslutning?

I den kvalitative analyse, i samtalen med interviewpersoner fra forskellige brugergrupper, opstod en række indsigter, der kan være relevante for Nota. Disse indsigter relaterer sig ikke direkte til denne analyse, men spørgsmålene listet nedenfor kan være et udgangspunkt for nogle vigtige overvejelser i forbindelse med de næste skridt for Nota og en eventuel punktportal.

Hvordan sikres involvering med en bredere brugerskare?
Dvs. hvordan når initiativerne ud til kommuner, sagsbehandlere, lærere, virksomheder mv.?

Hvordan sikres aktiv brug af punktportalen og dens indhold?
Og hvordan bliver brugerne bekendte med den til at starte med – og hvordan øges motivationen til brug af portalen?

Er samarbejdspartnerne villige til at deltage og bidrage?
Og hvordan vil kontakten og samarbejdet med dem fungere i praksis?

Er punktportalen den rigtige vej til det ønskede mål?
Eller er der andre tiltag eller initiativer, der vil skabe større værdi for målgruppen?

Øvrige overvejelser ift. punktportalen og brugergruppen

Hvordan sikres involvering med en bredere brugerskare?

Mål: At aktører såsom kommuner, sagsbehandlere, lærere mv. involveres i punktportalen.

Anbefaling

Det er ønskværdigt, at der ved etableringen af en punktportal involveres en bred vifte af aktører – både som potentielle brugere og som eventuelle bidragsydere til punktportalens indhold. For at sikre involvering af de relevante aktører, er det essentielt at disse grupper kan se værdi i indholdet.

Derfor anbefaler KPMG, at der fokuseres på:

- Tilpasset indhold målrettet eksempelvis kommuner og sagsbehandlere, hvor der fokuseres på værktøjer og ressourcer, der vil berige og optimere deres arbejde.
- Udarbejdelse af guides og materiale, målrettet disse aktører, som nemt kan tilgås, printes og benyttes i det daglige arbejde.
- Tæt samarbejde med kernespillere på området, der i en samskabelsesproces kan bidrage til udarbejdelse af værdiskabende indhold, før dette udrulle nationalt.
- At tænke ud af boksen ift. at ramme disse målgrupper i bl.a. online og fysiske reklamekampagner, events, uddeling af flyers og merchandise osv.

Hvordan sikres aktiv brug af punktportalen og dens indhold?

Mål: At skabe og opretholde interesse for portalen og dens indhold.

Anbefaling

At lancere en online portal til så specifik og begrænset en målgruppe kræver en veloverveget markedsføringsstrategi samt høj kvalitet af indholdet, der sikrer tilfredse og aktive brugere.

KPMG anbefaler, at der udføres:

- Målrettet markedsføring på de øvrige platforme, hvor brugerne befinder sig. Dette kunne eksempelvis være artikler på synscentralernes, kommunernes eller lægehusenes hjemmesider eller som videoer på sociale medier.
- Tæt samarbejde med interesseorganisationer, folkeskoler og synscentraler om opmærksomhedskampagner.
- Grundig søgemaskineoptimering af hjemmesiden, således den er synlig for personer, der søger på eksempelvis ”punktskrift” eller ”synstab”.
- Løbende interaktion med målgrupperne, hvor der evalueres på punktportalens indhold

Er samarbejdspartnerne villige til at deltage og bidrage?

Mål: Velfungerende og givende samarbejde mellem aktørerne på området.

Anbefaling

Forud for igangsættelse af etableringen af punktportalen er det essentielt, at der investeres tid og ressourcer i at etablere en samarbejdsorganisation, hvor roller og ansvar kortlægges og fordeles.

KPMG anbefaler, at der fokuseres på følgende:

- Baseret på tidligere gode erfaringer med f.eks. IBOS, er det afgørende, at samarbejdet omkring en evt. portal dækker så bredt som muligt. Fra interview med brugergruppen er det tydeligt, at netop samling af materiale, og ”one point of entry” på tværs af aktører, ses som en særlig værdi ved en evt. kommende portal.
- Facilitering af åben og ærlig kommunikation samt udvikling af fælles mål og visioner, samt etablering af styregruppe med repræsentanter fra hver organisation.
- Tilskyndelse af deltagelse ved at fremlægge tidligere eksempler på succesfulde samarbejdsinitiativer.

Er punktportalen den rigtige vej til det ønskede mål?

Mål: Sikring af størst mulig værdi for brugerne, uanset format.

Anbefaling

Analysen belyser, hvordan flere adspurgte parter betvivler punktportalens egentlige værdiskabelse og i stedet foreslår øvrige tiltag. Nota og øvrige aktører har desuden gennem analysen nævnt, at et stort ønske og formål er afstigmatisering, øget inklusion og større fokus på punktskrift i folkeskolerne.

KPMG anbefaler, at det bør overvejes, at fokusere på:

- Tæt samarbejde med folkeskolelærere om udarbejdelse af bedre skolematerialer i punkt, herunder taktile materialer, samt bredere vidensdeling med skolernes øvrige elever.
- Igangsættelse af opmærksomhedskampagne omkring punktskrift i folkeskolerne, hvor eksperter besøger skolerne og oplyser eleverne om punktskriftens værdi.
- Gennemførsel af analyse af andre økonomisk værdiskabende tiltag for at afdække øvrige mulighedsrum og værdiskabende aktiviteter.

09

Supplerende analyse af udvidet brugergruppe

Overblik over supplerende analyse

Udvidelse af brugergruppe

I forbindelse med rapportens udarbejdelse opstod en række overvejelser om analysens fokus og omfang.

Eksempelvis blev det tydeligt, at målgruppen, der i første omgang omkredsede gruppen ”blinde og svagsynede”, var en begrænset størrelse, dvs. punktbrugere eller borgere med maksimalt 10% synsrest. Dette var en bidragende faktor til den endelig vurdering for analysen; at punktportalen har forholdsvist lille potentiale og derfor ikke anbefales at udvikles.

I samarbejde med Nota udforskedes derfor idéen om at udvide analysen, således at målgruppen inkluderer *alle* med nedsat syn, i det omfang at det er en funktionsnedsættelse, dvs. alle personer med nedsat syn eller maksimalt 33% synsrest.

Nedenfor ses en oversigt over afsnittene fra den oprindelige analyse, som uddybes i denne supplerende analyse. Der er ikke udført øvrige kvalitative undersøgelser, f.eks. interviews, ligesom metoden, aktørlandskabet mv. vurderes til fortsat at være gældende for den supplerende analyse.

Supplerende analyseafsnit

01	**Metode og tilgang**	*Intet supplerende*
02	**Punktskrift og de danske aktører**	*Intet supplerende*
03	**Interviews**	*Intet supplerende*
04	**Markedsanalyse**	*Intet supplerende*
05	**Brugere og behov**	Supplerende analyse
06	**Punktportalens indhold**	Supplerende analyse
07	**Samlet vurdering af modulerne**	*Intet supplerende*
08	**Anbefalinger og opsamling**	Supplerende analyse

Den udvidede brugergruppes øvrige behov og indholdsønsker

Udvidelse af tidl. brugergruppeoversigt

Den oprindelige kortlægning af brugergruppen ses nedenfor. Jf. den supplerende analyse udvides brugergruppen, og ved udvidelsen af brugergruppen forestår desuden en vurdering af eventuelle øvrige behov og aktiviteter. Disse udvidede behov og aktiviteter ses nedenfor.



Analysens tidl. brugergruppeoversigt (afsnit 5)

Supplerende brugergruppe: Personer med nedsat syn

Beskrivelse

Den udvidede brugergruppe inkluderer *alle* med nedsat syn, i det omfang, at det er en synsnedsættelse. Gruppen inkluderer fortsat blinde og svagsynede i de tidligere kortlagte kategoriseringer. Foruden disse inkluderes ligeledes alle personer med nedsat syn.

Udvidede behov og indholdsønsker

- Links til en bredere vifte af information og relevante fagpersoner, herunder optikere og øjenspecialister.
- Information om øjensygdomme og eventuelle behandlingsmuligheder samt forebyggelse af synstab.
- Guides og tips og tricks til at leve med nedsat syn i hverdagen, herunder bl.a. tekniske hjælpemidler ifm. oplæsning.
- Links til relevante events, kurser o.lign., der passer til en bredere målgruppe og flere grader af nedsat syn.

Yderligere estimering af bruger gruppestørrelsen

For at kortlægge totalstørrelsen af den udvidede brugergruppe er der til dels taget udgangspunkt i en række kilder og til dels lavet antagelser om stigninger i brugergruppestørrelsen for den supplerende analyse. Disse antagelser og udregninger ses i tabellen nedenfor. Grundet snæver målgruppe i den tidl. analyse har vi revurderet estimaterne og afrundet disse for simplere visualisering.

Brugergruppe	Tidl. analyse	Suppl. analyse	Total*
Blinde og svagsynede*	**31.954**	**30.000**	**~ 62.000**
Nedsatsyn.dk, der citerer WHO, siger, at ca. 1% (ca. 57.000) af landets befolkning ser mindre end 33% (6/18) og kategoriseres derfor som svagsynede. En undersøgelse af Dansk Blindesamfund og Louis Nielsen anslår, at antallet af blinde og svagsynede danskere er tættere på 65.000. Det antages, at ud af denne totale størrelse, fratrukket antallet af blinde og svagsynede, vil brugergruppestørrelsens øvrige mængde svare til ca. 30.000.			
Børn og unge (0-17 år)	724	-	-
Studie og arbejdsmarked (18-67 år)	8.030	-	-
Ældre (68+ år)	23.200	-	-
Pårørende	**91.930**		**~ 184.000**
Det antages, at brugergruppestørrelsen fordobles ifm. den supplerende analyse.			
Forældre (til blinde og synsnedsatte børn)	13.131	13.131	~ 25.000
Seende børn (af voksne med synshandicap)	46.845	46.845	~ 90.000
Anden familie og tætte relationer	31.954	31.954	~ 65.000

Synsprofessionelle			**~ 5.500**
Det vurderes ikke, at der er yderligere synskonsulenter ifm. Den supplerende brugergruppe. *Det antages, at brugergruppestørrelsen fordobles ifm. den supplerende analyse.* *Det antages, at brugergruppestørrelsen fordobles ifm. den supplerende analyse.* *Da antallet af sagsbehandlere og hjemmehjælpere i forvejen vurderes til at være højt sat, og den øgede brugergruppestørrelse af personer med nedsat syn ikke vurderes til at påvirke denne brugergruppe, antages det, at antallet fortsat vil være relevant i den supplerende analyse.*			
Synskonsulenter	161	-	150
Lærere	280	280	550
Støtte-/specialpædagoger	280	280	550
Sagsbehandlere	2.461	-	2.500
Hjemmehjælpere/socialmedarbejdere	1.786	-	1.800
Offentlige myndigheder	**100**		**~ 200**
Det antages, at brugergruppestørrelsen fordobles ifm. den supplerende analyse.			
Brugere hos offentlige myndigheder	100	100	200
Organisationer og virksomheder	**570**		**~ 1.100**
Det antages, at brugergruppestørrelsen fordobles ifm. den supplerende analyse.			
Organisationer og virksomheder	500	500	1000
Samarbejdsorganisationer	20	20	40
Producenter af hjælpemidler	50	50	100

* Totalen består af sammenlagte og afrundede tal fra den tidlige og den supplerende analyse. I og med at analysen af brugergruppen i den supplerende analyse er mindre detaljeret, er tallene afrundet for ikke at give et misvisende billede af brugeranalysens detaljeringsgrad.

Indholds- og modulændringer som følge af udvidelse af brugergruppen

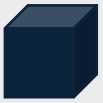
Indhold

Det forventes, at selv med den udvidede målgruppe vil modulopbygningen, der blev identificeret i afsnit 6, være relevant i sin nuværende form, da modulerne bygger på bestemte funktionaliteter snarere end indholdsemner.

KPMG vurderer derfor, at forskellen primært ligger i det producerede indhold, herunder særligt udvidelse af emner for eksempelvis artikler, videoer, links til relevante organisationer o.lign.

Det vurderes ligeledes, at udvidelsen af brugergruppen indikativt vil øge mængden af potentielle brugere med ca. 120.000, hvilket betyder, at visse omkostninger ift. særligt produktion af indhold stiger. Dette udforskes på næste side.

Ændringer i moduler jf. udvidelse af brugergruppe

Modul	Ændring
 **1. Informations- og vidensbank**	Det vurderes, at ændringerne i modul 1 primært vil ligge i mængden og bredden af det indhold, der indsamles og linkes til.
 **2. Produktion af indhold**	Det vurderes, at ændringerne i modul 2 primært vil ligge i emnerne for de producerede artikler, videoer, guides mv.
 **3. Bruger-til-bruger interaktion**	Det vurderes, at ændringerne i modul 3 primært vil ligge i de emner, der skrives om i de eksisterende fora.
 **4. Udvidede værktøjer**	Det vurderes, at der ikke vil være ændringer i 4. moduls indhold og opbygning.

Ændring i omkostninger

Samlet overblik over omkostningsændringer ved supplerende indhold på eventuel, kommende portal

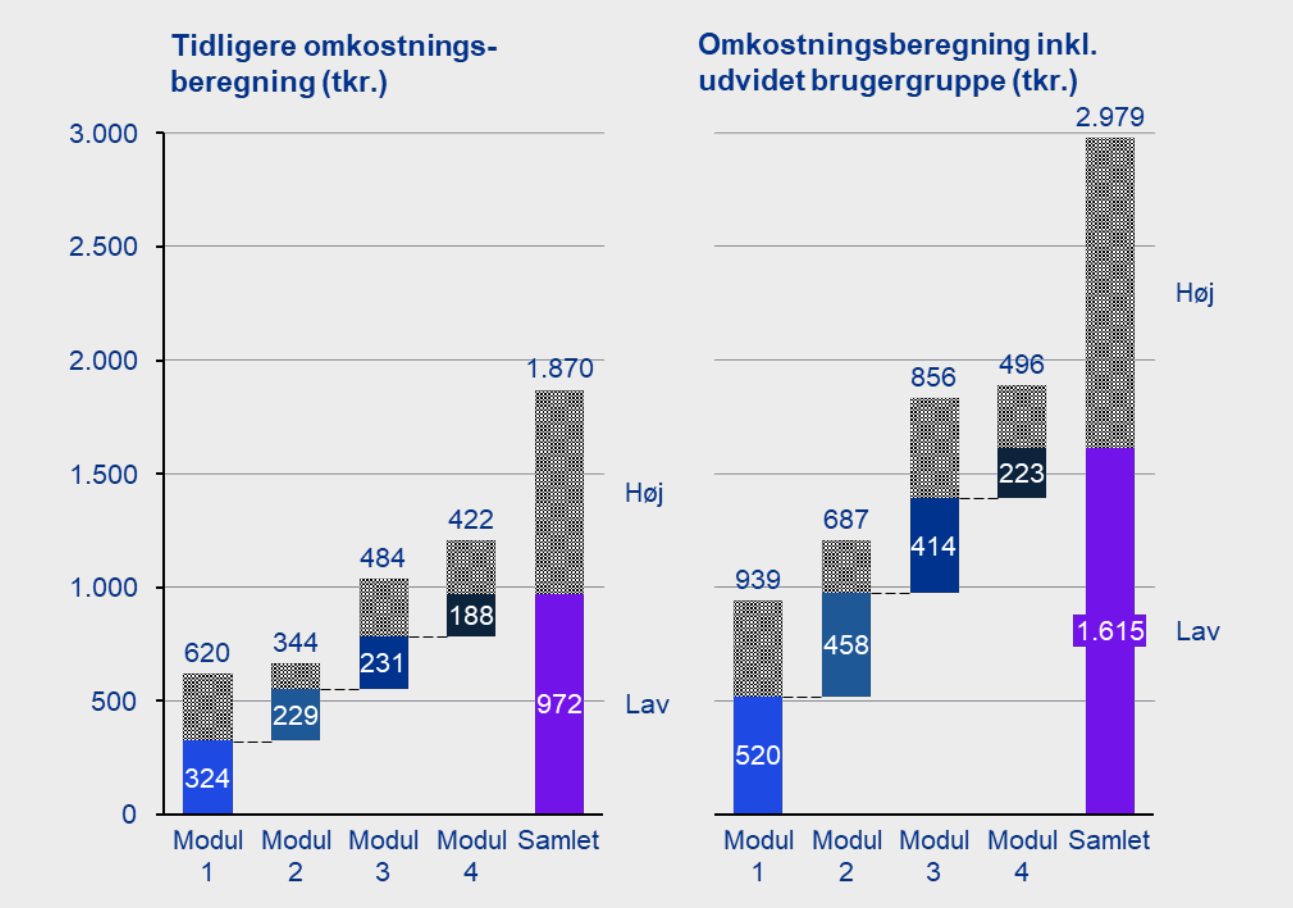
De variable driftsomkostninger, der inkluderer bl.a. vedligehold af materiale (modul 1) og produktion af indhold (modul 2), forventes at øges med 100% jf. fordoblingen af den samlede brugergruppe-størrelse.

De faste driftsomkostninger forventes ikke at stige, da den øgede mængde indhold ikke forventes at påvirke omkostningerne til eksempelvis webhosting og support. Dog formodes, at omkostningerne til søgemaskineoptimering og yderligere markedsføring fordobles for alle fire moduler, da portalen nu skal ramme bredere.

Implementeringsomkostningerne omhandlende bl.a. indsamling, produktion og opsætning af indhold forventes at fordobles ved den udvidede brugergruppe. Ligeledes forventes de variable driftsom-kostninger omhandlende bl.a. vedligehold, opdatering og moderering af indhold at fordobles.

Opsummering

Samlet betyder dette, at, med en øget potentiel brugergruppe på ca. 120.000 vil omkostningerne samlet set, såfremt alle fire moduler implementeres, øges fra 972.000-1.870.000 til 1.615.000-2.979.000.



Anbefalinger

Anbefalinger ift. udvidelse af brugergruppe til eventuel, kommende portal

De variable driftsomkostninger, der inkluderer bl.a. vedligehold af materiale (modul 1) og produktion KPMG vurderer, at der er potentiale i at etablere en portal målrettet den udvidede brugergruppe. En række potentialer samt opmærksomhedspunkter listes nedenfor:

Udvidelse af brugergruppen betyder flere besøgende

Ved at udvide målgruppen forventes en øget tilstrømning af besøgende, og ønsket om at udbrede viden og information om synstab samt punktskrift forventes derfor i højere grad opfyldt.

Bredere målgruppe betyder større mulighed for samarbejde

Den udvidede målgruppe betyder, at der er flere relevante aktører, som kan være interesserede i et samarbejde, hvilket forventes positivt at påvirke portalens indhold samt rækkevidde.

Bredere brugergruppe betyder flere og bredere behov samt flere opgaver ifm. portalen

For at opretholde portalens kvalitet og relevans er det nødvendigt at øge antallet af arbejdstimer i forbindelse med portalens drift, herunder indsamling og produktion af indhold.

Øget kompleksitet ifm. samarbejdsorganisering

Udvidelsen af brugergruppen betyder at flere organisationer og interessenter bør involveres, hvilket kan kræve øget arbejde ifm. organisering af roller og ansvar, governance, mv.

Samarbejdsorganisering for udvidet portal

En udvidelse af portalens indhold vil også betyde et behov for øget viden om målgruppen og deres udfordringer og ønsker samt behov for ekstra hænder til at indsamle og/eller producere indhold til netop denne gruppe.

For den udvidede brugergruppe af personer med nedsat syn vil det derfor være relevant at revurdere og udvide samarbejdsorganisationen (præsenteret i afsnit 2) med eksisterende foreninger, hjemmesider o.lign., herunder bl.a. www.nedsatsyn.dk (landsdækkende non-profit) eller Øjenforeningen, der begge søger at samle og dele relevant information med alle med et nedsat syn, pårørende, fagfolk og alle andre interesserede.

Nedsatsyn.dk - Vi ser dig

Øjenforeningen



kpmg.com/socialmedia

Denne publikation indeholder alene en generel gennemgang af et emne og har ikke til hensigt at behandle en enkeltpersons eller en specifik enheds forhold. Selvom KPMG tilstræber at levere nøjagtige og rettidige oplysninger, kan KPMG ikke garantere, at oplysningerne er nøjagtige på det tidspunkt, de modtages, eller at de fortsat vil være nøjagtige i fremtiden. Der bør ikke foretages dispositioner på baggrund af sådanne oplysninger uden relevant forudgående rådgivning baseret på en grundig gennemgang af de pågældende forhold.

© 2024 KPMG P/S, et dansk partnerselskab og medlem af KPMG's globale netværk af uafhængige medlemsfirmaer tilknyttet KPMG International Limited, et engelsk selskab med begrænset ansvar. Alle rettigheder forbeholdes.

KPMG-navnet og -logoet er varemærker, der bruges under licens af de uafhængige medlemsfirmaer af den globale KPMG-organisation.